

maj–czerwiec 2017
nr 3/2017 (98)
ISSN 1642-6797

Gazeta UNIWERSYTECKA

pracowników i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego

TEMAT NUMERU >>

• REFLEKSJE NA KONIEC ROKU AKADEMICKIEGO

W NUMERZE:

Z ŻYCIA UCZELNI

• X Tydzień Polonistów za nami

DO POCZYTANIA

• Sukcesy studentów jazzu

WYDARZENIA,
WSPÓŁPRACA...

• O polskim prawie debatowano nad Tagiem

KONFERENCJE

• V konferencja prawa i technologii lotniczych oraz kosmicznych

STUDENCKI
UNIWERSYTET

• Moje amerykańskie studiowanie

STUDENT MA TALENT (23 maja 2017 r.)

Fot. M. Świąćcki

SPIS TREŚCI

Z ŻYCIA UCZELNI: STUDENT MA TALENT 3 • REFLEKSJE NA KONIEC ROKU AKADEMICKIEGO 5 • USTAWA 2.0 WIELE ZMIENI 7 • HABILITACJA – DR HAB. N. MED. AGNIESZKA BANAŚ-ZĄBCZYK 8 • WYDAWNICTWO UR NA 11. TARGACH KSIĄŻKI AKADEMICKIEJ I NAUKOWEJ 9 • BYĆ SOLĄ ZIEMI 10 • „RESOVIA SALTANS” NA PODIUM 11 • Z KART HISTORII „SOKOŁA” 12 • JUBILEUSZ TOWARZYSTWA GIMNASTYCZNEGO „SOKÓŁ” 13 • X TYDZIEŃ POLONISTÓW ZA NAMII 14

DO POCZYTANIA: SUKCESY STUDENTÓW JAZZU 17 • MŁODA GRAFIKA CYFROWA Z RZESZOWA 19 • KONCERTY WIOSENNE „RESOVII SALTANS” 21 • WYDAWNICTWO UR POLECA 22

WYDARZENIA, WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA, NAGRODY: „Kiedy od ciszy głowa pęka” GRAŻYNA ŁOBASZEWSKA I STUDENCI KIERUNKU JAZZ I MUZYKA ROZRYWKOWA 23 • KOSMOS KULISTY. WYSTAWA MALARSTWA PRZEMYSŁAWA POKRYWKI 24 • KONTYNUUJMY NARODOWE I RODZINNE WSPÓŁDZIAŁANIE 25 • PRZEDSTAWICIELE WYDZIAŁU SOCJOLOGICZNO-HISTORICZNEGO UR NA STAŻU NA UNIWERSYTECIE IWANA FRANKI WE LWOWIE 27 • O POLSKIM PRAWIE DEBATOWANO NAD TAGIEM 28 • Z UR NA ISLANDIĘ 29 • Z ERASMUSEM MOŻNA WYJECHAĆ NA UKRAINĘ 29 • PROGRAM CEEPUS III NA UNIWERSYTECIE RZESZOWSKIM 30

KONFERENCJE: SEMINARIUM NAUKOWE NA WYDZIALE PRAWA I ADMINISTRACJI 31 • „SYBERIA OCZAMI ZESŁANEGO DZIECKA” 32 • JĘZYK POPRZECZ PRYZMAT KULTURY I POZNANIA – KONFERENCJA ANGLISTÓW 34 • V KONFERENCJA PRAWA I TECHNOLOGII LOTNICZYCH ORAZ KOSMICZNYCH 36 • JAKIE SĄ SPOŁECZNE I ETYCZNE SKUTKI PRZEMIAN? 38 • OD TRADYCJI DO NOWOCZESNOŚCI W ŻYWNOSCI I ŻYWIENIU 39 • MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA EDUKATORÓW 40 • ENERGIA I OCHRONA KLIMATU. POLSKO-NIEMIECKO-UKRAIŃSKI KONGRES W RZESZOWIE 41

STUDENCKI UNIWERSYTET: AKTUALNE PROBLEMY I KIERUNKI ZMIAN PRAWA 43 • MOJE AMERYKAŃSKIE STUDIOWANIE 44 • OCZYMA NIEWIDOMYCH 47 • IV UNIWERSYTECKI STUDENCKI RAJD PIESZY – BIESZCZADY 2017 48

NA SPORTOWO: SUKCES STUDENTÓW Z WYDZIAŁU WYCHOWANIA FIZYCZNEGO 50 • MATEUSZ JEST NAJLEPSZY 51

LUDWIK
BOROWIEC

STUDENT MA TALENT

W czasach minionych w okresie juwenaliów wybierano miss ośrodka akademickiego i słuchano kabaretowych inscenizacji. W pierwszym konkursie występowały studentki, w drugim akademickie zespoły. Obecnie nawiązaniem do tej rywalizacji solistów i studenckich zespołów jest ogólnopolski konkurs, którego IV edycję rozstrzygnięto 23 maja 2017 r. w sali koncertowej na Wydziale Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W Rzeszowie umiejętności prezentowało 16 uczestników, solistów i zespołów. Celem rywalizacji było wyłonienie najciekawszych osobowości wśród osób posiadających różnorodne talenty i umiejętności. Nie było cyrkowych artystów i studentów pajaków, wszyscy śpiewali i grali. Być może ta działalność artystyczna jest obecnie najpopularniejsza w akademikach i pozwala na odprężenie podczas sesji. W sali koncertowej studenckie talenty błyszczały wspaniale w świetle jupiterów, a stąd już niedaleko do telewizji i na letnie koncerty, np. nad

morze. Polska nauka pełna jest potencjału, zapału, kreatywności, pomysłów oraz talentów.

Jury, złożone ze specjalistów z branży muzycznej, przy udziale publiczności nagrodziło najlepszych. Trzecie miejsce zajęła **Dominika Czekaj** – nagrodą była kwota 1000 zł. Drugie miejsce – **Katarzyna Dudzik**, otrzymując nagrodę pieniężną w wysokości 2000 zł. Dodatkowo otrzymała nagrodę publiczności. Oczarowała wszystkich swoim magicznym głosem i wspaniałym wokalem.

Zwycięzcą IV edycji ogólnopolskiego konkursu „Student ma Talent” został zespół **ReTune z Lublina w składzie: Adrian Kieroński, Klaudia Rams, Sylwia Pogoda, Szymon Rafalsky oraz Jonatan Maciejko**. Przedstawili remix piosenek w nietypowych bitboxach, tzw. mix muzyczny.

Niebawem letnia sesja egzaminacyjna i znowu wszyscy będą mieć możliwość zabyśnięcia, ale tym razem wymaganą wiedzą związaną z kierunkiem akademickiego kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Powodzenia!

Fot. M. Świąćki

Z OBRAD SENATU

27 kwietnia br. podczas zwyczajnego posiedzenia Senatu UR JM Rektor prof. dr hab. Sylwester Czopek wręczył akt mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego Uniwersytetu Rzeszowskiego pani prof. dr hab. Zofii Bilut-Homplewicz. Zgodnie z decyzją MNiSW uzupełniono listę stypendystów o kolejną studentkę. Rektor przekazał Dagmarze Kasicy, studentce kierunku *zdrowie publiczne*, dyplom potwierdzający przyznanie stypendium za wybitne osiągnięcia na rok akademicki 2016/2017.

W sprawach osobowych pod głosowanie poddano następujące wnioski: Wydziału Wychowania Fizycznego o zatrudnienie prof. dra hab. Wojciecha Cynarskiego na stanowisku profesora zwyczajnego, Wydziału Sztuki o zatrudnienie dr hab. Agnieszki Jankowskiej na stanowisku profesora nadzwyczajnego oraz Pozawydziałowego Instytutu Biotechnologii o zatrudnienie dra hab. Roberta Pązika na stanowisku profesora nadzwyczajnego. Wszystkie wnioski uzyskały akceptację Senatu.

O wymaganiach Polskiej Komisji Akredytacyjnej w świetle dokonanych końcem 2015 i w 2016 roku ocen programowych, na prowadzonych na Uniwersytecie Rzeszowskim kierunkach studiów, mówił dr hab. Wojciech Walat prof. UR – prorektor ds. studenckich i kształcenia.

W bloku spraw dydaktycznych prorektor przedstawił także kolejno projekty uchwał dotyczące:

- zatwierdzenia zmian oraz tekstu jednolitego *Regulaminu studiów wyższych na UR*;
- limitów przyjęć na I rok studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2017/2018;
- uruchomienia na Wydziale Muzyki studiów podyplomowych: *choreograficzne studia podyplomowe dla Polonii – taniec polski*;
- utworzenia jednolitych studiów magisterskich (o profilu ogólnoakademickim) na kierunku *fizjoterapia* (oraz zatwierdzenia efektów kształcenia dla tego kierunku);

- zniesienia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym kierunku studiów *inżynieria produkcji*, studia II stopnia, profil praktyczny.

Senat przyjął też jednogłośnie uchwałę w sprawie warunków i trybu przyjmowania na studia doktoranckie w roku akademickim 2017/2018 (wraz z limitami przyjęć na I rok studiów doktoranckich).

Rozpoczynając posiedzenie w dniu **24 maja** br., przewodniczący Senatu prof. dr hab. Sylwester Czopek – rektor UR wręczył akt mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dr hab. Wojciechowi Cynarskiemu.

Dalej procedowano zgodnie z zatwierdzonym wcześniej porządkiem obrad. Podjęte zostały m.in. uchwały w sprawach:

- nadania prof. Ricie Süßmuth tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Rzeszowskiego,
- zatwierdzenia sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego i sprawozdania finansowego za rok 2016,
- warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji w roku akademickim 2018/2019,
- zakresu obowiązków nauczycieli akademickich oraz zasad rozliczania godzin dydaktycznych w roku akademickim 2017/2018 – tzw. pensum dydaktycznego,
- liczebności grup studenckich,
- zmian w Statucie (regulacje dotyczące zatrudniania emerytowanych nauczycieli akademickich),
- kwestii majątkowych – sprzedaży zabudowanej nieruchomości gruntowej w Krasnem, a także hali sportowej przy ul. Hoffmanowej 25 w Rzeszowie,
- zatrudnienia na stanowisku profesora zwyczajnego prof. dra hab. Jacka Kozdrója (Instytut Biotechnologii),
- zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego: dr hab. Agnieszki Uberman, prof. UR i dra hab. Janusza Pasternskiego, prof. UR (W. Filologiczny) oraz dra hab. Władysława Mogińskiego (W. Prawa i Administracji).

Małgorzata Dworak

SYLWESTER
CZOPEK

REFLEKSJE NA KONIEC ROKU AKADEMICKIEGO

Powoli zbliżamy się do końca roku akademickiego 2016/2017. Nie jest to jeszcze czas na podsumowanie, a tym bardziej na sprawozdanie pełne liczb i wskaźników. Nie taka też jest intencja powstania niniejszego tekstu. W krótkim szkicu chciałbym przedstawić kilka ważnych kwestii, które miały (i mają nadal) istotne znaczenie w naszej uniwersyteckiej rzeczywistości w ciągu ostatnich miesięcy.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na bezprecedensową w dotychczasowej historii naszego Uniwersytetu (ale także innych uczelni) niepewność i brak stabilizacji przepisów oraz środków finansowych. Składa się na to kilka kwestii. Obok tradycyjnych dylematów (nadziei i obaw) związanych z rekrutacją czy też odbywającą się co 4 lata oceną parametryczną jednostek (wydziałów) pojawiły się dwa nowe, bardzo istotne elementy. Pierwszym z nich jest nowy algorytm dotacyjny, według którego Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nalicza przysługującą uczelniom dotację, a drugim plany wprowadzenia w najbliższej przyszłości nowej regulacji prawnej w postaci ustawy zwanej 2.0. Algorytm, który wzbudził tak dużo dyskusji, okazał się dla nas nie najgorszy (w dużej mierze dzięki kierunkowi lekarskiemu, który po raz pierwszy zaistniał w wyliczeniach). Zarysował on jednak potrzebę głębokiej analizy i zmiany w myśleniu o finansach poszczególnych wydziałów, w większości legitymujących się ujemnym wynikiem bilansowym za rok 2016. Sytuacja taka wymaga natychmiastowej reakcji w dwóch aspektach, które mają zasadniczy wpływ na finanse wydziałów (a tym samym całej Uczelni). Pierwszy to odpowiedzialna polityka kadrowa, a drugi to godziny dydaktyczne. Muszą powstać programy naprawcze, które z żelazną konsekwencją będą realizowane.

Od początku roku akademickiego trwają debaty organizowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego poświęcone różnym aspektom akademickiej rzeczywistości. Zainaugurowano je w październiku właśnie na naszym Uniwersytecie, dyskutując o tzw. umiędzynarodowieniu. W następnych miesiącach ko-

lejne problemy rozważano w innych ośrodkach. W międzyczasie pojawiły się trzy projekty założeń do ustawy jako propozycje autorskie zespołów wyłonionych w konkursie zorganizowanym przez Ministerstwo. Właśnie one rozpoczęły właściwą dyskusję, gdyż wcześniej debatowano raczej na bardzo ogólnym poziomie, pokazując przykłady tzw. dobrych praktyk (głównie innych państw) i na tej podstawie wskazując potrzebę zmian. W tych debatach niejednokrotnie można było odnieść wrażenie, że wskazane jako modelowe może być tylko rozwiązanie przejęte z zewnątrz. Całe niemałe przecież doświadczenie oraz duży dorobek nauki polskiej i szkolnictwa wyższego były (co najmniej) w cieniu. Nie ma tu miejsca na szerszą analizę i próbę oceny tych spotkań, ponieważ najistotniejszą kwestią są proponowane regulacje ustawowe.

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego organizując wspomniany konkurs na założenia do ustawy, za-

strzegło, że propozycje te będą mogły być wykorzystane w różny sposób (m.in. jako podstawa kompilacji czy też wskazówki do własnego, „ministerialnego” projektu). Po opublikowaniu tych założeń dyskusja w środowisku nabrała tempa, a mieszają się w niej nadzieje (akcentujące racjonalną potrzebę zmian) z obawami (wskazującymi na zbyt radykalne zmiany, nieprzystające do polskich realiów). Wydaje się, że pewne kwestie zostały w dużej mierze już przesądzone. W mojej (bardzo wyraźnie należy to podkreślić) opinii dotyczą one przede wszystkim ustroju uczelni, zmian w zarządzaniu, organizacji i finansowania kształcenia oraz prowadzonych badań. Jestem przekonany, że obecna kadencja władz uczelni jest ostatnią „w starym stylu”. Zmieni się zapewne sposób wyłaniania rektorów i dziekanów, ale także zakres ich kompetencji. Trzeba tu bowiem koniecznie wspomnieć o mocno akcentowanym modelu prezydenckim (kancelerskim) w zarządzaniu uczelniami. Zmiany te będą najbardziej czytelnym znakiem reformy (czy na pewno dobrej?), ale nie jedynym. Wydaje się, że w zasadniczej części znamy już „ducha” nowego prawa. Można go zapisać hasłami: efektywność naukowa, umiędzynarodowienie, jakość kształcenia, menedżerski model zarządzania. Nie one jednak budzą w tej chwili największe dyskusje, bo przecież w bardzo podobnej formie są obecne w aktualnej ustawie. Uczelnie, korzystając z szerokiej autonomii, mogły je bez żadnych warunków wprowadzać. Rzecz idzie o literę prawa, czyli szczegółowe regulacje typu nakazowego. Pojawia się też istotne pytanie o samą autonomię (w jednym z projektów znajdujemy nawet tak daleko idące jej określenie, że powinna ona dotyczyć tylko indywidualnej swobody twórczej i badawczej).

Proponowana regulacja, aby spełniła akcentowane dziś założenia, będzie w pełnym znaczeniu tego słowa „rewolucyjna”, obejmując także zmiany ustawy o stopniach i tytułach naukowych. Hasłem w tym zakresie jest konieczność wymuszenia mobilności naukowców, a w tle pozostają dyskusje o nowym modelu doktoratu, utrzymaniu habilitacji, zmienionej randze profesur. O ostatecznych propozycjach dowiemy się już we wrześniu, kiedy to na Kongresie Nauki Polskiej w Krakowie zostanie zaprezentowany gotowy projekt ustawy 2.0.

Najważniejszym w tej chwili pytaniem dla nas jest kwestia – **co wynika z tych propozycji dla Uniwersytetu Rzeszowskiego? Jakie wnioski należy wyciągnąć? Jest ich oczywiście kilka, ale mają one wspólny mianownik. Jedynym stabilnym elementem we wszystkich projektach nowych uregulowań prawnych, jak też toczących się dyskusjach jest pozycja naukowa uczelni określana przez aktywność i efektywność prowadzonych badań mierzonych przede wszystkim publikacjami, rozpoznawalnością środowiskową, obecnością w nauce światowej.** To od niej zależeć będzie przyporządkowanie do określonej grupy uczelni (które będą zapewne 3: badawcze, badawczo-dydaktyczne i dydaktyczne) z kryterium kwalifikującym posiadanie odpowiedniej liczby jednostek najwyższych kategorii. W tej chwili na Uni-

wersytecie Rzeszowskim mamy tylko jeden wydział z kategorią A (w propozycjach liczyć się mają tylko jednostki A i A⁺). Nie spełniamy zatem nawet minimalnie ustawionego progu kwalifikującego dla grupy uczelni badawczo-dydaktycznych. Aktualnie jesteśmy poddawani ocenie parametrycznej, której wyniki znane będą zapewne pod koniec tego roku. Będą one dla nas bardzo ważne – pokażą bowiem nasze miejsce. Miarodajna dla nowego podziału uczelni ma być jednak parametryzacja za lata 2017–2020. Mając aktualną ocenę i jasno wytyczony cel, powinniśmy podjąć bardzo intensywne wysiłki, aby zwiększyć liczbę jednostek z najwyższą kategorią. Nie można wykluczyć konieczności przeprowadzenia wewnętrznych zmian strukturalnych (nowego podziału wydziałów) właśnie dla stworzenia warunków dla uzyskania lepszej pozycji naukowej. Nowa, najbardziej brzemienista w skutki, ewaluacja jednostek naukowych dotyczyć będzie dorobku za kolejne lata, tj. od 2017 roku. Nie znamy wprawdzie jej zasad, ale najbardziej istotnym kryterium (może nawet jedynym) będzie dorobek mierzony znaczącymi publikacjami, realizowanymi grantami, pracami patentowymi i wdrożeniowymi. Należy zatem z całą mocą podkreślić, że już teraz pracujemy na przyszłą pozycję Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jest to kwestia fundamentalna, nasze „być albo nie być”, dlatego apeluję do wszystkich o **większą efektywność badawczą**. Jesteśmy skazani tylko na siebie, a oczekiwanie, że ktoś za nas cokolwiek może załatwić, że może jakoś się nam znowu uda, to postawa naiwna i krótkowzroczna.

Jaki może być najgorszy scenariusz dla naszego Uniwersytetu? Nie chcąc uprawiać skrajnego czarnowidztwa, trzeba jednak znać potencjalne zagrożenia. Oto one:

1. Nie mając odpowiedniej liczby wydziałów kategorii A i A⁺, stajemy się uczelnią dydaktyczną o ograniczonej autonomii i pozbawioną środków na badania naukowe. Ich pozyskanie z innych źródeł (np. NCN, NCBiR) będzie z definicji niemożliwe. Znamienne jest zdanie zaczerpnięte z jednego z projektów: „Finansowanie badań (w formie dotacji) w ośrodkach o potencjale dydaktycznym, ale o niskiej kategorii KEJN (Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych) uważamy za szkodliwe i demoralizujące”.
2. Niska ocena parametryczna pozbawia nas większości lub nawet wszystkich uprawnień habilitacyjnych (zarezerwowanych tylko dla jednostek A i A⁺), a zagrożone są także uprawnienia doktorskie (w najlepszym przypadku pozostaną one w jednostkach kategorii B1). Nie trzeba chyba dodawać, że skutkiem może być całkowita likwidacja studiów doktoranckich.
3. Liczba posiadanych uprawnień akademickich zmniejszy się także niezależnie od kategorii w wyniku regulacji zakładającej pozostawienie tylko doktoratów nadawanych w danej dziedzinie nauki, a likwidację doktoratów z konkretnej, wąskiej dyscypliny. Można bardzo łatwo wyobrazić sobie, że na Wydziale Filologicznym w miejsce uprawnień w zakresie językoznaw-

stwa i literaturoznawstwa pojawi się zapewne jedno „filologiczne” lub nawet szerzej – „humanistyczne”. Zapewne znikną uprawnienia z archeologii, która może być przyporządkowana w najlepszym razie do nauk historycznych. Zagrożone są także inne dyscypliny.

W konsekwencji można prognozować odpływ części najbardziej aktywnych naukowców (tym bardziej że może spełnić się założenie o koniecznej mobilności, co może spowodować drenaż całych, lokalnych/regionalnych/środowisk naukowych), obniżenie jakości kształcenia i zmniejszenie liczby studentów. Czy zatem będziemy zasługiwali na miano uniwersytetu?

Na tym retorycznym dziś pytaniu można by było też rozważania zakończyć, licząc na inteligencję, odpowiedzialność i instynkt samozachowawczy całej społeczności uniwersyteckiej. Pozwolę sobie tylko na jeszcze jeden obrazowy przykład-porównanie. Jedziemy w tej chwili

li w wielkim peletonie, który uczestniczy w wyścigu po akademicki prestiż i pieniądze na funkcjonowanie i rozwój uczelni. Żółte koszulki liderów są dla nas nieosiągalne i nawet nie pretendujemy, by je zdobywać. Nasza aktywność bywa zauważana na pojedynczych etapach, ale generalnie utrzymujemy się w tylnej części peletonu. Za nami widać już autobus z napisem „koniec wyścigu”. Jest ostatni moment, aby oddalić widmo wchłonięcia nas przez ten złowieszczy pojazd. Jak to zrobić? Tylko aktywną, systematyczną i co ważne zespołową pracą. W peletonie obowiązuje żelazna zasada współpracy wszystkich członków drużyny, wzajemnej pomocy, wykorzystywania swoich atutów i tych, które czasami pojawiają się nieoczekiwanie. Aby zachować spokój i moc myśleć o przyszłości Uniwersytetu Rzeszowskiego jako uczelni badawczo-dydaktycznej, musimy już od zaraz tworzyć nowe wartości, które zapewnią nam odpowiednią do naszych aspiracji i posiadanej bazy pozycję naukową.

Fot. M. Świącicki

USTAWA 2.0 WIELE ZMIENI

Wszystko wskazuje na to, że od jesieni w polskich szkołach wyższych wprowadzone zostaną zmiany, jakich dotychczas nie było w powojennej historii szkolnictwa. 1 marca br. w Politechnice Warszawskiej MNiSW zaprezentowało licznej grupie naukowców oraz przedstawicielom studenckich organizacji i doktorantów propozycję zmian. Referatami plenarnymi były wystąpienia przewodniczących trzech niezależnych zespołów eksperckich. To, co usłyszeli zgromadzeni w PW, sygnalizuje rewolucje w państwowym szkolnictwie wyższym.

Po warszawskim spotkaniu różnie komentowano czasem kontrowersyjne propozycje.

Prof. dr hab. **Wojciech Nowak**, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, mówił w wywiadzie dla „Alma Mater” (czasopismo UJ, nr 192–193):

– Obawiam się tylko, czy zapatrując się na kraje Europy Zachodniej, czy kraje Ameryki Północnej, nie stworzyliśmy sobie mitu, że uczelnia będzie dobrze zarządzana wyłącznie przez osobę „z zewnątrz”, która będzie pełniła funkcję menedżera. Nie bardzo wyobrażam sobie, by w dużej uczelni funkcje menedżera z konkursu mógł pełnić ktoś, kto w szkolnictwie wyższym nigdy nie pracował, kto nie ma rozeznania w badaniach naukowych, a odniósł sukces np. w biznesie informa-

tycznym. To są zupełnie inne światy. Mam też duże wątpliwości co do działalności rady powierniczej, w której oprócz przedstawicieli środowiska akademickiego zasiadałoby także grono osób ze środowiska biznesowego oraz samorządu lokalnego. Muszę także przyznać, że śmieszny wydał mi się na przykład argument, że studenci, stanowiący obecnie jedną piątą uczelnianych elektorów, nie powinni uczestniczyć w wyborze rektora, bo stanowią „grupę manipulowaną”. A jaką w takim razie mamy pewność, że w naszej rzeczywistości skład rady powierniczej „grupą manipulowaną” nie będzie?

Prof. dr hab. **Edward Włodarczyk**, rektor Uniwersytetu Szczecińskiego, w rozmowie z redaktorem naczelną „Przeglądu Uniwersyteckiego” (pismo US, nr 1–3) na pytanie: Czy widzi Pan wspólną tendencję w propozycjach tych trzech zespołów? odpowiedział:

– Widocznym wspólnym mianownikiem jest dążenie do tego, aby wzmocnieniu uległa pozycja trzech ośrodków akademickich i by uniwersytety lub politechniki z tych ośrodków stały się uczelniami badawczymi. Chciałbym podkreślić, że w propozycjach prawie nic nie mówi się o uczelniach niepublicznych i ku mojemu ubolewaniu – prawie nic o studentach. Warto zwrócić uwagę, że w tych trzech opracowaniach pojawiają się w odniesieniu do pracowników naukowych propozycje mechanizmów dążące do wyeliminowania osób pracujących na uczelni, które są bierne naukowo.

Wypowiedzi rektorów z czasopism wyższych uczelni wybrał Ludwik Borowiec.

Dr hab. n. med. AGNIESZKA BANAŚ-ZĄBCZYK

AGNIESZKA BANAŚ-ZĄBCZYK jest absolwentką biotechnologii (2001) na Wydziale Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Po ukończeniu studiów pracowała w Collegium Medicum UJ pod kierownictwem prof. dr hab. Aldony Dembińskiej-Kieć w Katedrze Biochemii Klinicznej. Tam przez trzy lata prowadziła badania w ramach projektów (z VI programu ramowego Unii Europejskiej), które obejmowały badania nad lipidami jako czynnikami ryzyka w diecie oraz zintegrowane badania nad odżywianiem, agrożywnością, dietą, genomiką i zespołem metabolicznym. W „międzyzycie”, w latach 2003–2004, odbyła stypendium szkoleniowe – Marie-Curie sponsorowane przez program „Jakość życia i zarządzanie ludzkimi zasobami” w Laboratorium Farmakologii Zakrzepicy i Miałdżycy Uniwersytetu w Mediolanie. Tu pracowała pod kierownictwem prof. dr hab. Eleny Tremoli. Głównym tematem badawczym była „Płytką miałdżycowa i zintegrowane podejście do prewencji choroby”. W latach 2005–2008 uzyskała stypendium ufundowane przez Fundację Promocji Badań nad Rakiem w ramach III Ogólnej 10-letniej Strategii Kontroli nad Rakiem, wspieranej przez Ministerstwo Zdrowia, Pracy i Opieki w Japonii, w Narodowym Instytucie do Badań nad Rakiem w Tokio pod kierownictwem prof. Takahiro Ochiya. Zajmowała się tam badaniem komórek macierzystych z tkanki tłuszczowej dorosłego człowieka i ich potencjałem terapeutycznym w terapii choroby wątrobowej. Ważnym sukcesem na arenie międzynarodowej było pierwsze miejsce na konferencji IFATS „International Federation of Adipose Therapeutics and Science”, w Indianapolis (2007) za prezentację wyników badań w zakresie komórek macierzystych z tkanki tłuszczowej dla doktoranta.

Pracę doktorską obroniła w 2008 r. w Tokio na Wydziale Biologii na Uniwersytecie Waseda. Jej temat to: *Różnicowanie komórek mezenchymalnych z tkanki tłuszczowej w kierunku hepatocytów. Potencjalne zastosowanie w chorobie wątrobowej.*

Od czerwca 2009 r. pracuje jako adiunkt na Uniwersytecie Rzeszowskim, gdzie od początku była i wciąż jest intensywnie zaangażowana w tworzenie zaplecza aparaturowego do badań klinicznych dla Wydziału Medycznego, w tym głównie dla kierunku lekarskiego. Obecnie jest kierownikiem Zakładu Biologii Komórek Macierzystych.

W 2011 r. była prezentowana w kalendarzu promującym wybitnych naukowców (inprona.pl). W tym samym roku dr Agnieszka Banaś-Ząbczyk została mianowana koordynatorem merytorycznym Przyrodniczo-Medycznego Centrum Badań Innowacyjnych (PMCB) w UR. Od tego czasu, aż do końca 2015 r. wraz ze swoim zespołem udzielała się organizacyjnie i administracyjnie przy tym wielkim projekcie.

Pracując na UR, odbyła liczne staże zagraniczne. W 2015 r. przebywała w Japonii (Toyoama University), a celem wyjazdu było poznanie nowoczesnych technik laboratoryjnych, które będą wykorzystane do badań nad aspektami immunologicznymi oraz biochemicznymi patologii ciąży.

W 2016 r. odbyła staż zagraniczny w Division of Molecular and Cellular Medicine, National Cancer Center Research Institute (NCCRI) w Tokio, gdzie głównym zagadnieniem badawczym były „Zmiany epigenetyczne w komórkach macierzystych izolowanych z tkanki tłuszczowej pod wpływem stymulacji polem elektromagnetycznym (EMF) *in vitro*”. Agnieszka Banaś-Ząbczyk nawiązała i kontynuuje prężną współpracę z zagranicą, prowadząc wspólne badania i projekty.

Po powrocie do Rzeszowa zorganizowała kilkanaście otwartych wykładów na Uniwersytecie Rzeszowskim, a prelegentami byli naukowcy z polskich, japońskich i australijskich ośrodków badawczych.

Dr hab. Agnieszka Banaś-Ząbczyk jest autorką licznych publikacji naukowych. Ma imponujący dorobek naukowy: Impact Factor (według listy Journal Citation Reports): 48.454, MNiSW: 363; liczba cytowań z Web of Science: 772; Indeks Hirsha: 11.

16 marca 2017 r. Rada Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach podjęła uchwałę w sprawie nadania dr Agnieszce Banaś-Ząbczyk stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie: nauki medyczne, dyscyplina: biologia medyczna. Temat osiągnięcia naukowego to: *Mezenchymalne komórki macierzyste z tkanki tłuszczowej w regeneracji wątroby – parakryny potencjał i terapeutyczne oddziaływanie in vivo.*

Aktualnie głównym zainteresowaniem badawczym dr hab. Agnieszki Banaś-Ząbczyk jest szeroko pojęta regeneracja organizmu ludzkiego oraz poprawa zdrowia i jakości życia, gdzie wykorzystuje metody medycyny regeneracyjnej, w tym komórki macierzyste pobrane z tkanki tłuszczowej dorosłego człowieka, jak również techniki mind-body medicine.

JOANNA
RUDNICKA-
PIĘKOŚ

WYDAWNICTWO UR NA 11. TARGACH KSIĄŻKI AKADEMICKIEJ I NAUKOWEJ

W dniach od 18 do 21 maja Stadion Narodowy w Warszawie po raz kolejny był światową stolicą kultury i czytelnictwa. Miłośnicy książek mieli niepowtarzalną okazję do zdobycia autografów, zakupu nowości oraz uczestniczenia w przygotowanych wydarzeniach kulturalnych. W targach wzięło udział 800 wystawców z 32 krajów i blisko 1000 pisarzy, tłumaczy, ilustratorów, dziennikarzy i ludzi kultury. Odwiedziło je ponad 75 tys. zwiedzających, co stanowiło rekord dotychczasowych edycji targów.

Gościem specjalnym tegorocznych targów były niemieckie oficyny.

Podobnie jak w latach ubiegłych w ramach Warszawskich Targów Książki odbyły się Targi Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA. Organizatorami przedsięwzięcia były Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego i Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, organizatorem wykonawczym – spółka targowa Murator EXPO. Piątek, 18 maja, był na targach dniem poświęconym książce akademickiej i naukowej. Pod patronatem Polskiej Akademii Nauk odbyło się wiele spotkań i cykl wykładów z udziałem cenionych popularyzatorów nauki.

Targi Książki Akademickiej i Naukowej ACADEMIA oraz związany z nimi konkurs dla wydawców od lat stanowią widoczną i ważną część WTK. Na uczestników tegorocznej edycji konkursu ACADEMIA obok nagrody głównej czekały także prestiżowe wyróżnienia rektorskie: nagroda Rektora Politechniki Warszawskiej oraz nagroda Rektora Uniwersytetu Warszawskiego dla najlepszej publikacji. Podczas Targów wręczono również nagrody: Dziennika Gazety Prawnej ECONOMICUS za najlepszą książkę ekonomiczną; TECHNIKUS za najlepszą

książkę techniczną i nagrodę prof. Jerzego Skowronka przyznaną autorom i wydawcom w dziedzinie historii i archiwistyki.

W głównym konkursie polegającym na wyborze **najlepszych książek akademickich i naukowych** jury pod przewodnictwem prof. dr. hab. inż. Romana Barlika przyznało nagrodę **Wydawnictwu Lekarskiemu PZWL** za pracę „**Medycyna rodzinna**” autorstwa J. Bożydara Latkowskiego, Witolda Lukasa i Macieja Godeckiego-Ćwirki. **Nagrodę Rektora Uniwersytetu Warszawskiego** dla najlepszej publikacji akademickiej w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych otrzymało **Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz Fundacja na rzecz Nauki Polskiej** za publikację „**Europejczycy i Afrykanie. Wzajemne odkrycia i pierwsze kontakty**” autorstwa Michała Tymowskiego. **Nagroda Rektora Politechniki Warszawskiej** dla najlepszej publikacji akademickiej w dziedzinie nauk technicznych i ścisłych została przyznana **Wydawnictwu Uniwersytetu Warszawskiego** za publikację „**Grafem. Otrzymywanie, charakterystyka zastosowania**” autorstwa Andrzeja Huczki, Agnieszki Dąbrowskiej i Magdaleny Kurcz. Przyznano również sześć wyróżnień i cztery wyróżnienia specjalne. Laureaci nagród głównych oprócz dyplomów, pierwszy raz w historii konkursu, otrzymali nagrody pieniężne ufundowane przez spółkę Murator EXPO.

Szczerze dziękujemy wszystkim, którzy odnaleźli stoisko Uniwersytetu Rzeszowskiego wśród stoisk rozlokowanych w Business Club znajdujące się na poziomie 0 stadionu. Nie zabrakło wśród nich naszych przyjaciół i absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego. Nie zawiedli także najbardziej wierni dystrybutorzy i przedstawiciele zaprzyjaźnionych bibliotek.

Systematyczne uczestnictwo oficyny wydawniczej UR w imprezach targowych pozwoliło umocnić naszą pozycję na rynku publikacji naukowych. Mamy swoje miejsce w gronie innych wydawnictw akademickich i naukowych, wyrabiając sobie własną markę. Zawdzięczamy to ciężkiej pracy naszych autorów i pracowników Wydawnictwa oraz Drukarni UR. Przed nami pracowity okres, ale nie zwalniamy tempa. Miło mi poinformować, że Wydawnictwo UR zgłosiło swój udział w 21. Międzynarodowych Targach Książki w Krakowie organizowanych w Międzynarodowym Centrum Targowo-Kongresowym EXPO Kraków. Do czasu wyjazdu do Krakowa musimy wydać wiele książek, które tam z dumą zaprezentujemy.

KAZIMIERZ
OŻÓG

BYĆ SOLĄ ZIEMI

Po roku 1989, kiedy Polska stopniowo z powodu rewolucji „Solidarności” zdobywała suwerenność, zaczęły się odradzać stowarzyszenia regionalne. Świadomi obywatele, mieszkańcy regionów wychodzą z wygodnej izolacji i pracują dla dobra swoich małych Ojczyzn, wyrażają przez to działanie swoją podmiotowość, swój patriotyzm i niezwykłą relację także do Ojczyzny wielkiej – do Polski. Stowarzyszenia regionalne są solą każdej ziemi, każdej okolicy. To wspinała rzecz wyrastać z polskiej ziemi, z konkretnej małej ojczyzny i w niej się zakorzeniać przez swoją pracę, twórczość, umiłowanie tradycji i kultury. Na Podkarpaciu, w naszej małej Ojczyźnie, działa kilkaset takich organizacji. Proponują one różne formy działalności: naukowej, sportowej, samokształceniowej, religijnej i społecznej. Te wspólnoty zrzeszają obywateli świadomych, dla których Podkarpacie jest ogromną wartością.

Od kilku lat na Uniwersytecie Rzeszowskim odbywają się spotkania stowarzyszeń regionalnych województwa podkarpackiego. Jest to ogromnie cenna inicjatywa służąca wymianie doświadczeń, integrująca różne społeczności, ukazująca siłę tych organizacji połączonych miłością do naszej ziemi.

15 maja 2017 roku nowy gmach Uniwersytetu Rzeszowskiego przy ulicy Stanisława Pigionia tętnił życiem i spotkaniami miłośników Podkarpacia, fanatyków tradycji, historii, kultury duchowej i materialnej, różnych form pracy organicznej, pracy u podstaw dla naszej małej Ojczyzny – Podkarpacia, ziemi trudnej, ale jakże bogatej. W tym dniu odbył się **III Kongres Stowarzyszeń Regionalnych Województwa Podkarpackiego**. Wzięli w nim udział reprezentanci ponad 50 organizacji pozarządowych. Hasłem tegorocznego spotkania były trzy wielkie, fundamentalne dla każdej wspólnoty, wartości: Dziedzictwo – Pamięć – Tożsamość. Obecność tak wielkiej liczby uczestników świadczyła o tym, że te wartości są autentycznie przeżywane. Forum zaszczyli

” Od kilku lat na Uniwersytecie Rzeszowskim odbywają się spotkania stowarzyszeń regionalnych województwa podkarpackiego. Jest to ogromnie cenna inicjatywa służąca wymianie doświadczeń, integrująca różne społeczności, ukazująca siłę tych organizacji połączonych miłością do naszej ziemi.

znakomici goście: wojewoda **Ewa Leniart**, wicemarszałek województwa **Maria Kurowska**, wiceminister nauki i szkolnictwa wyższego, senator RP, prof. **Aleksander Bobko**, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. **Sylwester Czopek**, dziekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego UR dr hab. **Paweł Grata** prof. UR. Całość prowadzili profesorowie **Wacław Wierzbieniec** i **Andrzej Bonusiak** – wielcy animatorzy życia regionalnego, pomysłodawcy tego typu spotkań.

W części naukowej wysłuchaliśmy nośnych merytorycznie referatów. Prof. Aleksander Bobko mówił o związkach między *Patriotyzmem a rozwojem regionalnym*. **Wojciech Kaczmarczyk**, dyrektor Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, bardzo interesująco przybliżył *Program rozwoju wolontariatu – Korpus Solidarności*. Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie **Barbara Chmura** zanalizowała *Publikacje stowarzyszeń regionalnych województwa podkarpackiego w latach 2008–2016*, natomiast mgr **Krzysztof Jamroży**, doktorant Instytutu Socjologii UR, mówił o *Funkcjonowaniu organizacji regionalnych i historycznych na przykładzie powiatów rzeszowskiego i łańcuckiego*, a **Anna Tworz**, kierownik Oddziału Współpracy z Samorządami i Organizacjami Województwa Podkarpackiego, dała interesującą prezentację nt. *Samorząd województwa a organizacje pozarządowe*. Wreszcie **Kinga Bielec**, przewodnicząca Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Podkarpackiego, skupiła się na przybliżeniu osiągnięć i sposobów pracy tej Rady.

I na zakończenie tego krótkiego sprawozdania chcę napisać choć parę słów o mądrym merytorycznie i pięknym w wykonaniu wykładzie profesora Aleksandra Bobko, sekretarza stanu w MNiSW. Podkreślił on w swoim wystąpieniu, że patriotyzm w dzisiejszym świecie konsumpcyjnym, medialnym, informatycznym nie jest kochany. Współczesna kultura dąży bowiem do globalizacji i do postawy, która dawniej nazywana była kosmopolityzmem. Przeciwwstawienie patriotyzmu i postawy kosmopolitycznej jest radykalizowane, mówi się, że patriotyzm jest opresyjny, zniewala jednostkę, że często jest bliski szowinizmowi i nacjonalizmowi. Globalne media promują na wielką skalę kulturę singli, a kultura wspólnotowa jest przeciwstawiana kulturze singli. Patriotyzm jest wszystkim potrzebny, człowiek, aby być sobą, potrzebuje więzi wspólnotowych, rytuałów, zwyczajów wspólnoty, jej języka, przestrzeganych wartości. Tego wszystkiego uczą stowarzyszenia regionalne, które są znakomitą szkołą patriotyzmu. Patriotyzm nie niszczy jednostki, ale jest kategorią włączającą do wspólnoty, znakomicie wzbogacającą jednostkę, nadającą sens jej działaniu.

Spotkanie w Uniwersytecie Rzeszowskim zakończyły długie rozmowy o sprawach Podkarpacia i znakomita prezentacja wielu dzieł naszych lokalnych stowarzyszeń.

JADWIGA BÄR

„RESOVIA SALTANS” NA PODIUM

W dniach 18–20 maja Zespół Pieśni i Tańca „Resovia Saltans” przebywał w Sokołowie Podlaskim, gdzie reprezentował Uniwersytet Rzeszowski i województwo podkarpackie na Międzynarodowym Festiwalu Kultur i Tradycji Krajów Europy Środkowej i Wschodniej w ramach XVI Nadbużańskich Spotkań Folklorystycznych. Po zaprezentowaniu wiązanki tańców lubelskich „Resovia Saltans” zdobyła I miejsce za choreografię i opracowanie muzyczne.

W tym wielkim święcie folkloru wzięły udział zespoły z różnych regionów Polski, m.in. ZPiT „Roztocze”, ZPiT „Orawa”, ZPiT „Sokołowianie”, ZPiT „Nowa Ruda”

oraz zespół tańca ludowego „Maguranka” ze Słowacji. Czas spędzony na festiwalu „Resovia Saltans” wspominać będzie bardzo miło. Oprócz emocji konkursowych czekały na zespół atrakcje przygotowane przez organizatorów wydarzenia. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty z tańców podlaskich i lubelskich przeprowadzone przez specjalistów-choreografów z tych regionów oraz spotkania integracyjne ze wszystkimi uczestnikami festiwalu.

Gratulujemy „Resovii Saltans” wywalczonej nagrody i życzymy dalszych sukcesów!

„Resovia Saltans” w wiązance tańców lubelskich podczas XVI Nadbużańskich Spotkań Folklorystycznych

Polskie Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” powstało w Rzeszowie w 1886 roku. Działalność tej organizacji była zawieszona podczas obu wojen światowych. W okresie galicyjskim oraz międzywojennym (od 1922 r.) decyzją władz naczelnictwa sokolego w Polsce Rzeszów był siedzibą władz okręgowych „Sokoła” (III Okręgu) w ramach ówczesnej Dzielnicy Małopolskiej (z siedzibą we Lwowie). Do okręgu sokolego w Rzeszowie należało wówczas prawie 20 gniazd sokolich z sąsiednich miejscowości (od Kolbuszowej po Strzyżów). W latach 1944–1947 rzeszowski „Sokół” należał do Dzielnicy Krakowskiej. Po zdelegalizowaniu gniazda „Sokoła” w Rzeszowie przez władze w 1947 r. trzeba było czekać aż 53 lata (do 2000 r.) na odtworzenie w mieście tymczasowych struktur sokolich.

„Sokół” mógł już legalnie działać w Polsce od 1989 r., ale w warunkach rzeszowskich od pomysłu do realizacji droga była daleka. Myśl o reaktywacji „Sokoła” w Rzeszowie powstała w 1991 r. u studenta ówczesnej WSP Grzegorza Bielca, ale dopiero w 2000 r. dodano nazwę „Sokoła” do istniejącego już Uczniowskiego Klubu Sportowego przy Szkole Podstawowej nr 12 w Rzeszowie, równocześnie afiliując „Sokoła” do struktury sokolstwa w południowej Polsce z siedzibą w Krakowie.

Odnaczeni Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.
Drugi od prawej dr hab. Andrzej Nowakowski prof. UR

Było to rozwiązanie prowizoryczne, ponieważ ówczesny „Sokół” podlegał wpisowi do ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez prezydenta Rzeszowa i mógł w zasadzie prowadzić działalność w ograniczonym zakresie (środowisku szkolnym).

W 2006 r. wśród pracowników Wydziału WF UR, parających się historią kultury fizycznej (prof. Stanisława Zaborniaka, dra hab. Andrzeja Nowakowskiego prof. UR, dr Marii Polak i dra Grzegorza Bielca), powstała myśl założenia prawdziwego, ogólnomiejskiego gniazda „Sokoła”. Prace założycielskie trwały aż 4 lata i w oparciu o wzorcowy statut PTG „Sokół” w Krakowie 7 listopada 2010 r. w siedzibie Wydziału WF UR odbyło się zebranie założycielskie. Przez wiele miesięcy trwało uzgadnianie ostatecznej treści statutu, aż wreszcie w 2011 r. przekazano z Sądu upragnione postanowienie o rejestracji i wpisaniu „Sokoła” w Rzeszowie do Krajowego Rejestru Gospodarczego na podstawie przepisów ustawy z 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o Stowarzyszeniach. Pierwszym prezesem gniazda został druż prof. Stanisław Zaborniak.

Życie podyktowało konieczność wprowadzenia dalszych zmian statutowych. 6 grudnia 2012 r. odbyło się walne zebranie sprawozdawczo-wyborcze, które m.in. wyłoniło nowy skład zarządu „Sokoła” na 3-letnią kadencję lat 2012–2015. Wybrano władze: prezesem został druż Przemysław Morończyk, wiceprezesem – druż dr hab. Andrzej Nowakowski prof. UR, skarbnikiem – druż Paweł Świder, sekretarzem – drużna Regina Małek, naczelnikiem wyszkolenia sokolego – druż Grzegorz Bielec. Przewodnictwo Komisji Rewizyjnej powierzono drużnowi mgr. Wiesławowi Gołdzie. Gniazdo rzeszowskie liczyło wówczas 30 „sokolów” i „sokolic” w różnym wieku, choć przeważali członkowie zaawansowani wiekiem pamiętający nawet działalność sokolą sprzed 1947 r.

Oficjalną siedzibą „Sokoła” w Rzeszowie jest Wydział Wychowania Fizycznego UR (35-959 Rzeszów, ul. Towarnickiego 3). Na mocy decyzji kolegium dziekańskiego WWF jedna z sal dydaktycznych (nr 19) została zamieniona na izbę pamięci „Sokoła”.

Poza organizowanymi (zwykle raz w miesiącu) posiedzeniami zarządu i rocznymi walnymi zgromadzeniami „Sokół” przygotował kilka imprez wydziałowych, m.in. tradycyjny „opłatek” i „święconkę” w okresie wielkanocnym. 19 stycznia 2014 r. odbyła się uroczystość wręczenia dyplomu z tytułem Honorowego Członka Rzeszowskiego „Sokoła” ks. infułatowi Józefowi Sondajowi za całokształt jego działalności patriotycznej w środowisku rzeszowskim i wspieranie idei sokolej.

W marcu 2016 r. wybrano nowy zarząd w składzie: prezes – druż Jacek Kulpiński, wiceprezes – drużna Aneta Rejman, sekretarz – drużna Małgorzata Janusz, skarbnik – drużna Magdalena Kunysz-Rozborska. Naczelnikiem jest druż Grzegorz Bielec.

Rzeszowianie wśród sokolego towarzystwa; dr Małgorzata Janusz (druga od lewej), dr Jacek Kulpiński (czwarty od prawej) oraz dr Grzegorz Bielec (piąty od prawej)

MAŁGORZATA
JANUSZ

JUBILEUSZ TOWARZYSTWA GIMNASTYCZNEGO „SOKÓŁ”

20 kwietnia 2017 r. w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej odbyło się spotkanie przedstawicieli Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” zorganizowane w 150 rocznicę powołania pierwszego gniazda organizacji (luty 1867 r., Lwów). Podczas uroczystości minister **Małgorzata Sadowska**, szefowa Kancelarii Prezydenta RP, odczytała list od prezydenta Andrzeja Dudy, w którym po przypomnieniu historii Towarzystwa zwrócono także uwagę na ideę organizacji – „w zdrowym ciele zdrowy duch”. Spotkanie było też okazją do wręczenia zasłużonym działaczom „Sokoła” państwowych odznaczeń. Z Podkarpacia wyróżniono dwie osoby. **Za wybitne zasługi w kształtowaniu postaw patriotycznych młodzieży i za działalność społeczną** Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski wyróżniono nauczycieli akademickich Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego – dra hab. Andrzeja Nowakowskiego prof. UR i dra Grzegorza Bielca.

Podczas spotkania otwarto także w budynku Senatu wystawę okolicznościową przygotowaną przez Miejską

Bibliotekę Publiczną im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie. Ekspozycja, bogato ilustrowana zdjęciami, przypomina najważniejsze wydarzenia z dziejów TG „Sokół”, m.in. zlot grunwaldzki w Krakowie w 1910 r., powstania wielkopolskie i śląskie, kształtowanie się polskiego skautingu, powstanie Błękitnej Armii, historię sportu, zloty w okresie międzywojennym i odrodzenie organizacji po 1989 r. Zwieńczeniem warszawskiej uroczystości była prezentacja srebrnej monety wyemitowanej przez Mennicę Polską z okazji rocznicy powstania TG „Sokół”.

Wśród uczestników jubileuszowej uroczystości w Senacie RP była 4-osobowa delegacja Podkarpacia – członkowie zarządu TG „Sokół” w Rzeszowie: dr Małgorzata Janusz (sekretarz), dr Grzegorz Bielec (naczelnik) oraz dr Jacek Kulpiński (prezes), a także odznaczony dr hab. Andrzej Nowakowski prof. UR (członek komisji rewizyjnej TG „Sokół” w Rzeszowie), z którymi spotkał się przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu senator Kazimierz Wiatr.

Fot. J. Kulpiński

Laureaci i organizatorzy konkursu recytatorskiego

MONIKA KISZKA

X TYDZIEŃ POLONISTÓW ZA NAMI!

Organizowany systematycznie Tydzień Polonistów ma już dziesięć lat. W tym roku oprócz językowych profesjonalistów na Uniwersytecie Rzeszowskim pojawili się amatorzy sztuki, kultury, literatury i mediów. Zróżnicowanie tematyczne poszczególnych dni sprawiło, że każde kolejne spotkanie przynosiło nową dawkę emocji. Tegoroczna edycja rzeszowskiej imprezy trwała od 27 marca do 2 kwietnia i stwarzała możliwości do poszerzenia swojej wiedzy na temat literatury, sztuki, kultury, języka i mediów.

Pierwszy dzień Tygodnia Polonistów (poświęcony językoznawstwu) rozpoczął się tradycyjnym przywitaniem zgromadzonych przez prof. dra hab. **Sylwestra Czopka** – rektora UR oraz dra hab. **Zenona Ożoga** prof. UR – dziekana Wydziału Filologicznego oraz dr hab. **Agnieszki Myszkę** prof. UR – dyrektora Instytutu Filologii Polskiej. Następnie gość specjalny wydarzenia, prof. dr hab. **Stanisław Dubisz** (Uniwersytet Warszawski), ekspert w dziedzinie lingwistyki, wystąpił z wykładem pt. „Ciągłość rozwoju języka polskiego”. Zgromadzeni studenci, gimnazjaliści i licealiści z zainteresowaniem wysłuchali wystąpienia wybitnego polskiego językoznawcy, redaktora naczelnego „Poradnika Języ-

kowego”, a po zdobyciu odpowiedniej wiedzy przyszedł czas na sprawdzenie nabytych umiejętności w praktyce.

Niezwykłą atrakcją dla wszystkich wielbicieli języka polskiego okazała się VII edycja Dyktanda Uniwersyteckiego. To konkurs, w którym każdy mógł spróbować swoich ortograficznych sił. Tegorocznym mistrzem została **Paulina Walus** (studentka UR), która prócz nagród otrzymała Statuetkę Mistrza Ortografii 2017. Drugie miejsce zajął **Piotr Stęchły**, na trzecim uplasował się **Waldemar Wiśniowski**. Uwieńczeniem tego dnia było spotkanie publiczności z jedną z najpopularniejszych polskich grup filmowych „Darwin”. Charyzmatyczni, zdolni, młodzi i pełni energii aktorzy z krakowskiej PWST udowodnili, że ciężką pracą i pasją można osiągnąć sukces w każdej dziedzinie, zwłaszcza językowej.

Drugi dzień Tygodnia Polonistów to czas dla studentów, doktorantów oraz fanów komiksów. Poranna część wtorkowej imprezy poświęcona została IV Ogólnopolskiej Konferencji Studentów i Doktorantów pt. „Obszary Polonistyki 4. Obrazy młodości i starości w języku, literaturze, kulturze i sztuce”. Płynnym przejściem ze świata polonistyki do krainy rysunku okazał się wykład połączony z prezentacją multimedialną. Autorem prelekcji był dr **Wojciech Birek** – jeden z najbardziej znanych polskich twórców, krytyków i tłumaczy komik-

Pamiątkowe zdjęcie laureatów Dyktanda i organizatorów tego wydarzenia, czwarty od lewej prof. S. Dubisz

sów. Tematem wystąpienia były komiksowe adaptacje powieści Henryka Sienkiewicza w Polsce i na świecie.

Podczas trwania X Tygodnia Polonistów nie zabrakło również miejsca dla dziennikarzy. Środa była dniem poświęconym młodym redaktorom. Z tej okazji na Uniwersytecie Rzeszowskim pojawiło się czterech dziennikarzy

muzycznych, którzy rozwikłali zagadki polskich brzmień. W debacie pt. „Muzyka polska” udział wzięli: **Jarosław Szubrycht** i **Tomasz Doksa** („Gazeta Magentofonowa”), **Bartłomiej Skubisz** (Polskie Radio Rzeszów) oraz prowadzący – **Andrzej Sroka** (Polskie Radio Rzeszów). Kolejną niespodzianką Dnia Dziennikarza była presenta-

Podczas wykładu prof. S. Dubisza słuchacze zapełnili największą salę w UR

Tak ćwiczą podczas warsztatów logopedycznych

cja studenckich mediów: „Nowego Akapitu”, „Melanżu”, Bez cenzURY TV, Godzin Rektorskich oraz Radia Feniks. Amatorzy środków masowego przekazu mieli okazję przekonać się w praktyce, czym są współczesne media. Dzięki warsztatom telewizyjnym (red. **Małgorzata Bożek**) oraz radiowym (red. **Andrzej Sroka** i dr **Jarosław Kinal**) wszyscy zainteresowani mediami mieli możliwość sprawdzenia swoich dziennikarskich sił.

30 marca dyskutowano o literaturoznawstwie i aktorach. Tego dnia odwiedził Uniwersytet Rzeszowski poeta **Tomasz Różycki**. Sesja z poezją rozpoczęła się porannym odczytem artysty pt. „Próba ognia. Czy książki latają?”. Kolejnym punktem programu było sympozjum naukowe pt. „Obroty liter”. Wydarzenie to związane było z dwudziestolecie debiutu gościa. W programie imprezy znalazł się również czas na spotkanie autorskie z poetą. Szansą dla każdego był IV Konkurs Recytatorski „Fantastycznie lutnia nastrojona”, którego laureatem została **Izabela Rachwał** (z II Liceum Ogólnokształcącego im. Konstytucji 3 Maja w Krośnie). Drugie miejsce zajął **Bartłomiej Paduch**, a trzecie **Dominika Góra**. Przyznano również trzy równorzędne wyróżnienia. Otrzymały je: **Karolina Kumka**, **Jakub Choma** i **Wiktoria Lech**. Na zakończenie spotkania z literaturą i teatrem zgromadzeni goście zobaczyli premierowy spektakl sztuki Sławomira Mrożka pt. „Serenada” w wykonaniu artystów teatru S.T.O.S.

Piąty dzień X Tygodnia Polonistów to spotkania prowadzone przez i dla dydaktyków. Gościem specjalnym tego dnia był biolog, neurodydaktyk i memetyk

oraz autor podręczników i programów szkolnych. „Biologia wyjątkowości. Od genetyki do różnorodności kulturowej” to temat wykładu dra **Marka Kaczmarzyka** z Uniwersytetu Śląskiego.

Z myślą o przyszłych pedagogach stworzono specjalnie wyprofilowane warsztaty „Język jako typowo ludzki mechanizm lustrzany”. Ćwiczenia prowadzone przez Marka Kaczmarzyka poświęcone zostały biologicznemu oraz memetycznemu podłożu różnorodności populacji ludzkich.

Weekendowe dni X Tygodnia Polonistów to cykl spotkań z nauką i sztuką. W sobotę odbyła się VI Rzeszowska Sesja Logopedyczna pt. „A niech gadają! – logopeda w obliczu emocji dziecka (mutyzm, jąkanie, zespół Aspergera)”. Niedziela z kolei to czas na warsztaty dla logopedów, podczas których prowadzący uświadamiali uczestnikom, jak na co dzień pracować z głosem, doskonalić artykulację i umiejętności komunikacyjne pacjentów.

Organizatorami X Tygodnia Polonistów byli: Instytut Filologii Polskiej UR, Koło Naukowe Polonistów, Koło Naukowe Antropologów Kultury, Klub Dziennikarzy Studenckich, Teatr Polonistów S.T.O.S, Kwartalnik Literacko-Artystyczny „Fraza” oraz Podyplomowe Studia Logopedii. Patronat nad wydarzeniem objęli: rektor UR i marszałek województwa podkarpackiego. Medialnie imprezę wsparli: TVP 3 Rzeszów, „Gazeta Codzienna Nowiny”, Polskie Radio Rzeszów i Radio Feniks.

Fot. N. Czuba

ZBIGNIEW
JAKUBEK

SUKCESY STUDENTÓW JAZZU

Każdy artysta jest wewnętrznie rozdzierany setkami pytań, a wśród nich jest jedno kluczowe – czy to, co robię, ma sens, czy przez odbiorcę będę akceptowany i doceniony? Trudno oczekiwać jednoznacznych odpowiedzi w tak delikatnej materii, jaką jest sztuka. Próbą znalezienia chociaż częściowej odpowiedzi może być udział w konkursie. Studenci kierunku jazz i muzyka rozrywkowa (Wydział Muzyki UR) poszli tą właśnie drogą.

Już w roku ubiegłym w I Ogólnopolskim Konkursie Improwizacji Jazzowej w ramach dorocznych „Wiosennych Spotkań Jazzowych” w Strzyżowie dwóch naszych studentów zostało laureatami konkursu: **Michał Jakubczak** – pianista zdobył II miejsce, a **Dawid Ko-**

sakowski – basista III miejsce. Wówczas był to miły sygnał dla kadry i studentów w pierwszym roku działalności kierunku na Wydziale Muzyki UR.

Letni semestr roku akademickiego 2016/2017 przyniósł sporo dobrych nowin, które wspierają nie tylko dobrego ducha studentów, ale utwierdzają też kadre w słuszności obranego kierunku pracy dydaktycznej. W lutym **Małgorzata Sarata** – studentka II roku wokalistyki zdobyła II nagrodę w kategorii wiekowej 19+ na VII Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Aktorskiej, Filmowej i Musicalowej – „Piosenka w Meloniku” w Rzeszowie, który był oceniany przez gwiazdorską obsadę jury.

W kwietniu napłynęły informacje z II edycji Konkursu Improwizacji Jazzowej w Strzyżowie, który przyciągnął uwagę młodych ludzi z całej Polski. Po raz pierwszy

„WhyNotTrio”

Aleksandra Tocka

Karolina Chmiel

Małgorzata Sarata

nasza muzyczna młodzież zmierzyła się ze studentami i absolwentami Akademii Muzycznych. Tym większa radość, że studentka I roku wokalistyki – **Aleksandra Tocka** została laureatką I nagrody ex aequo z gitarzystą z Zielonej Góry – Igorem Smarujem (absolwentem AM Katowice). Trzecia nagroda przypadła naszemu studentowi II roku, perkusiście – **Jakubowi Madejowskiemu**. Dodatkowo wyróżnienia otrzymali: studentka II roku wokalistyki – **Małgorzata Sarata** za „osobowość wokalną” oraz trio instrumentalistów „**WhyNotTrio**”: pianista – **Tomasz Jachym**, basista – **Kamil Nieznań-**

ski i wspomniany **Jakub Madejowski** za „oryginalne aranżacje utworów”.

22 kwietnia **Karolina Chmiel**, studentka II roku wokalistyki, zdobyła Grand Prix V edycji Konkursu Wokalnego „Tylko Polska Piosenka” (w Dębicy), prezentując się w gali laureatów obok Katarzyny Groniec – jurorki konkursu. Jej akompaniator, również student II roku – **Piotr Madura**, zdobył „wyróżnienie specjalne za akompaniament”.

Trio „WhyNotTrio” stawiło się w kwietniu w Lubaczowie, by wziąć udział w VI Ogólnopolskim Konkursie Zespołów Jazzowych i Rozrywkowych – School & Jazz Festival 2017. To miasto, za sprawą kilku fascynatów z Państwowej Szkoły Muzycznej, może poszczycić się dzisiaj trzydniowym konkursem o znakomitej renomie. Trio zostało zakwalifikowane do kategorii trzeciej (Akademie Muzyczne – Jazz i Muzyka Rozrywkowa). „WhyNotTrio” było jedynym reprezentantem uniwersyteckich kierunków muzycznych w tej kategorii, tocząc boje przede wszystkim ze studentami z Akademii Muzycznej w Gdańsku, Wrocławiu i Katowicach. Gratulujemy wyróżnienia, które otrzymali.

Uzyskane przez studentów UR muzyczne nagrody i wyróżnienia przeczą stereotypom wyniesionym z telewizyjnych „music show”, jakoby szczęście było tylko wypadkową czasu i miejsca, w którym się znalazłeś. Nasz uniwersytecki kierunek jazz i muzyka rozrywkowa jest przykładem nieco innej idei, w której to wieloletnia, ciężka praca przynosi efekty. Takie rezultaty konkursów z pewnością „uskrzydłają” każdego, kto waha się, czy warto...

Fot. M. Małaczyńska (3)

Piotr Madura

Fot. Z. Jakubek

JOANNA
JANOWSKA-
AUGUSTYN

MŁODA GRAFIKA CYFROWA Z RZESZOWA

Zacznijmy od zaprezentowania nagrodzonych prac studentek i absolwentek Pracowni Druku Cyfrowego (Wydział Sztuki UR), które odniosły spektakularny sukces na niedawno rozstrzygniętym Międzynarodowym Triennale Mediów Cyfrowych – Radom 2016, gdzie otrzymały większość nagród i wyróżnień. Najmłodsza z wydziałowych pracowni grafiki artystycznej, bo licząca zaledwie sześć lat jednostka, może więc pochwalić się znaczącymi osiągnięciami. Wystawa zorganizowana w miesiącach luty–marzec br. w Galerii Wydziału Sztuki UR im. prof. Włodzimierza Kotkowskiego była okazją do prezentacji dorobku Pracowni Druku Cyfrowego. Twórczość naszych studentów i absolwentów jest zatem wspaniałą wizytówką nie tylko dla Wydziału Sztuki, ale i całego Uniwersytetu Rzeszowskiego – na arenie środowiskowej, ogólnopolskiej i międzynarodowej.

Niewątpliwym sukcesem było też zakwalifikowanie się 10 osób z Wydziału Sztuki UR, w tym 4 z Pracowni Druku Cyfrowego (Dyplomowej oraz Podstaw) na tegoroczne Biennale Grafiki Studenckiej, które jest ważną imprezą konkursową – organizowaną przez Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu – konfrontującą postawy młodych grafików z całej Polski. Tak liczna reprezentacja naszych studentów biorących udział w Biennale uplasowała Wydział Sztuki UR na III miejscu w Polsce, wyprzedzając wiele innych ośrodków akademickich. Tutaj także nie obyło się bez wyróżnień: Monika Chodur otrzymała nominację do nagrody, a jedna z nagród

(**Nagroda Rektora Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzebińskiego w Łodzi**) przyznana została Esterze Nowak – studentce V roku grafiki z Pracowni Druku Płaskiego.

Możemy poszczycić się również kwalifikacją prac na I Międzynarodowe Triennale Grafiki – Cieszyn, organizowane przez Wydział Artystyczny Uniwersytetu Śląskiego (Monika Ziobro) oraz na konkurs Grand Prix Grafika Roku 2016 organizowany przez Wydział Grafiki ASP w Krakowie (Ewa Szal i Dawid Rys).

Szczególnym osiągnięciem Pracowni Druku Cyfrowego było uzyskanie (w roku 2015) nagrody im. Jerzego Panka za Najlepszy Dyplom Artystyczny Wydziału Sztuki UR (Monika Krzysiak – za zestaw monumentalnych wydruków pt. *Epizody*), a także II nagroda w konkursie Grafika Roku 2013 (dla Moniki Masłyk za jedną z grafik cyfrowych z dyplomowego cyklu pt. *Mastaby*).

W osiągniętych przez studentów i absolwentów sukcesach dostrzega się systematyczną pracę pedagogów, którzy swą radą i doświadczeniem pomagają początkującym i niewątpliwie zdolnym twórcom, czuwając, aby podążali we właściwym kierunku. Pracownię Druku Cyfrowego prowadzi dr Joanna Janowska-Augustyn wraz z asystentami: mgr. Marcinem Dudkiem (od powstania pracowni w 2011 r.) oraz mgr. Marcinem Stachów, który niedawno dołączył do zespołu (nagrodzony wyróżnieniem dyplom z druku cyfrowego zrealizował w 2016 r.).

Grafika cyfrowa to stosunkowo młoda dyscyplina sztuki. Jej spektrum jest bardzo szerokie. Obejmuje prace powstałe przy użyciu tzw. urządzeń peryferyjnych, jak skaner i aparat fotograficzny, a także prace generowane tylko i wyłącznie przy pomocy komputera. Podstawę stanowi tutaj matryca cyfrowa, zapisana na nośniku elektronicznym, którą można wykorzystać na różne sposoby. Jednym z najczęstszych jest wydruk na specjalnym papierze (bądź innych podłożach, jak kalka, plexi, płótno itp.) przy użyciu wielkoformatowego plotera. Programy graficzne umożliwiają wykorzystanie

zarówno tradycyjnych „manualnych” narzędzi, jak i wielu zautomatyzowanych funkcji. Sztuką staje się świadome operowanie nimi przy zachowaniu odpowiednich proporcji, tak aby znaleźć własny niepowtarzalny język wypowiedzi artystycznej, wskazujący jednocześnie na zasadność użycia takiej, a nie innej technologii. Znakomite efekty kilkuletniej działalności Pracowni Druku Cyfrowego na Wydziale Sztuki UR dowodzą, że najlepiej sprawdza się praca zespołowa pedagogów, którzy uzupełniają się nawzajem w kwestiach artystyczno-technologicznych.

NAGRODZONE PRACE NA MIĘDZYNARODOWYM TRIENNALE MEDIÓW CYFROWYCH – RADOM 2016

I nagroda – Monika Chodur, *Tożsamo i inne*
(IV rok grafika, studentka w Pracowni Druku Cyfrowego)

Wyróżnienie honorowe – Jagoda Podleśna,
Ostatnia Wieczera
(V rok grafika, dyplomantka w Pracowni Druku Cyfrowego)

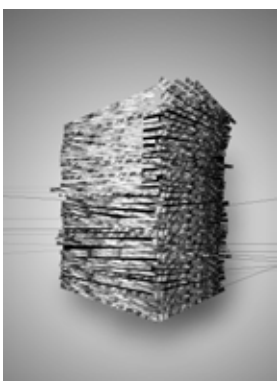
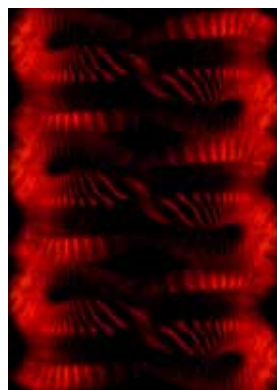
Nominacja do nagrody – Klaudia Cisek, *Przed*
(V rok grafika, dyplomantka w Pracowni Druku Cyfrowego)

Wyróżnienie honorowe otrzymała też Paulina Parafińska za pracę *Kura*
(II rok sztuki wizualne, studia II st., dyplomantka w Pracowni Projektowej II).

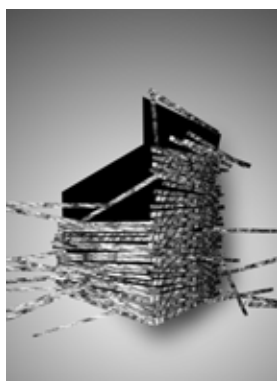
II nagroda równorzędna
– Magdalena Bąk
Ponad systemami
(absolwentka kierunku grafika, dyplom w Pracowni Druku Cyfrowego; 2016 r.)

Wyróżnienie honorowe
– Monika Ziobro
Zalogowana
(III rok grafika, studentka w Pracowni Podstaw Druku Cyfrowego)

Wyróżnienie honorowe – Ewa Szal, cykl *Babel*
(V rok grafika, dyplomantka w Pracowni Druku Cyfrowego)

JADWIGA BÄR

KONCERTY WIOSENNE „RESOVII SALTANS”

Sezon koncertów wiosennych ZPiT UR „Resovia Saltans” zapowiada się w bieżącym roku niezwykle interesująco. Cykl występów rozpoczął w dniu 23 kwietnia koncert charytatywny grupy baletowej „A” i „B”, grupy wokalne oraz kapeli w Horyńcu-Zdroju. W tej szczytnej akcji dla dziewczynki chorej na nowotwór złośliwy mózgu udział wzięły również „Kornele” (wielokrotni mistrzowie Polski i świata w kategorii show dance i jazz dance), „Mali Rzeszowiacy” (zespół tańca ludowego z Mielca) oraz grupy taneczne działające przy Gminnym Ośrodku Kultury w Horyńcu. Imprezę wzbogaciły stoiska kulinarne przygotowane przez Koła Gospodyń Wiejskich oraz licytacje. „Resovia Saltans” zaprezentowała licznie zgromadzonej publiczności czterdziestominutowy program artystyczny, w którym przedstawiła polskie tańce narodowe i regionalne, przeplatane przyspiewkami ludowymi w opracowaniu artystycznym. Zespół został przyjęty bardzo serdecznie. Cieszy fakt, iż dzisiejsza młodzież w tak zagonionym współczesnym świecie jest wrażliwa na ludzkie tragedie i z tak dużym zaangażowaniem włącza się w pomoc potrzebującym.

26 kwietnia grupa baletowa „B” uświetniła swoim koncertem Przegląd Dziecięcych Form Ludowych. Wydarzenie artystyczne zgromadziło w Młodzieżowym Domu Kultury w Rzeszowie ponad 300 dzieci z 25 rzeszowskich przedszkoli. Maluchy ubrane w stroje ludowe z wielkim zaangażowaniem prezentowały wiązanki taneczne, m.in. krakowiaków, tańców rzeszowskich, lasowiackich i śląskich, a także zabawy ludowe dla najmłodszych. „Resovia Saltans” przedstawiła młodzież publiczności suitę tańców staromiejskich oraz tańce lubelskie.

3 maja „Resovia Saltans” zaprezentowała na rzeszowskiej scenie przy fontannach multimedialnych prawie trzydziestominutowy program taneczno-wokalny z okazji Święta Paniagi. Zgromadzona publiczność podziwiała tańce staromiejskie, suitę tańców lubelskich oraz popisy grupy wokalne i kapeli.

W wiosenno-letnim sezonie artystycznym czekają na „Resovię Saltans” jeszcze dwie ważne imprezy artystyczne. 11 czerwca zespół weźmie udział w XXVI Ogólnopolskim Przeglądzie Kapel i Zespołów Ludowych Stylizowanych im. Jana Derleta na dziedzińcu Zamku w Szydłowcu. Natomiast 6 lipca Resovia uświetni swoim koncertem uroczystą inaugurację XVIII edycji Polonijnego Studium Choreograficznego, nad którego dydaktyką pieczę sprawuje od 2014 roku Studium Kulturalno-Oświatowe Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Fot. ZPiT UR „Resovia Saltans”

Członkowie „Resovii Saltans” wśród rzeszowskich przedszkolaków

23 kwietnia „Resovia Saltans” zaprezentowała bogaty repertuar podczas koncertu dla Emilki w Horyńcu-Zdroju

„Resovia Saltans” na Święcie Paniagi

Wydawnictwo UR poleca

Wojciech Maryjka, *Nieśmiertelne pieśni? Twórczość Adama Mickiewicza w „młodej” poezji polskiej po 1989 roku*, ISBN 978-83-7996-362-1, 2016, 366 ss., format, A5, oprawa broszurowa ze skrzydełkami

Tematyka pracy dotyczy związków poezji polskiej powstałej po 1989 roku z twórczością Adama Mickiewicza. Autor prezentuje aktualny stan badań i dokonuje szerokiej analizy oraz interpretacji utworów, w których pojawiają się liczne Mickiewiczowskie odwołania. Dotyczą one przede wszystkim przestrzeni intertekstualnych, w których odnaleźć można aluzje, cytaty, kryptocytaty, parafrazy, reminiscencje, stylizacje bądź formy pastiszowe nawiązujące do dzieł Mickiewicza. Zbadanie tego rodzaju obecności pozwala autorowi udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące roli, jaką odgrywa u współczesnych poetów tradycja literacka oraz sama twórczość autora *Pana Tadeusza*. Podążanie za Mickiewiczowskimi śladami wiąże się także z próbą oceny ich jakości oraz siły. Autor dowodzi, że obecne w poezji najnowszej odwołania do twórczości Mickiewicza, choć na ogół tylko aluzyjne i fragmentaryczne, stanowią gruntownie przemyślaną i poprzedzoną świadomą lekturą praktykę twórczą. Uznanie i akceptacja dla Mickiewicza oraz jego dorobku przejawia się w sięganiu po mocne frazy poetyckie głęboko zakorzenione w Mickiewiczowskim języku, co staje się sygnałem odkrywania uniwersalnego charakteru jego twórczości.

Filozofia w literaturze. Literatura w filozofii 2. Światy możliwe. Projekty, red. **Agnieszka Iskra-Paczkowska, Stanisław Gałkowski, Marek Stanisław**, ISBN 978-83-7996-334-8, 2016, 232 ss., format B5, oprawa broszurowa,

Filozofia w literaturze. Literatura w filozofii 2. Światy możliwe. Interpretacje, red. **Agnieszka Iskra-Paczkowska, Stanisław Gałkowski, Marek Stanisław**, ISBN 978-83-7996-335-5, 2016, 356 ss., format B5, oprawa broszurowa

Autorzy podejmują zagadnienie „światów możliwych” w ujęciu filozoficznym i literackim, przyjmując, że jest to suma ludzkiego doświadczenia, konceptualny wyraz różnorodności perspektyw poznawczych i egzystencjalnych. Wielość inspiracji wykorzystywanych do ustalenia i opisu owych pomyślnych, lecz nieistniejących form ludzkiego bytowania uwidacznia ich uwarunkowania i ograniczenia (wytyczone przez konwencje gatunkowe, strategie językowe itp.), pozwala poznać będącą ich fundamentem ontologię i aksjologię. Zawarte w prezentowanych tomach studia potwierdzają współzależność filozofii i literatury wyrastającej z ludzkiej potrzeby stawiania pytań o genezę i cel człowieka. Ekspresją tych potrzeb i pytań jest literatura – rozbudzająca nadzieje, poszerzająca horyzonty poznania, znosząca ograniczenia i rodząca poczucie wyzwolenia. Rewersem tych doświadczeń jest jednak utrata złudzeń, zwątpienie, erozja pewności siebie – źródło lęku i trwogi. W pogłębionych analizach autorzy odwołują się do filozofii jako cennego narzędzia interpretacji dzieł literackich pozwalającego lepiej zrozumieć zarówno tekst, jak i świat w nim przedstawiony.

Dziecko z autyzmem wyzwaniem dla współczesnej szkoły, red. **K. Barłóg**, ISBN 978-83-7996-404-8, 2016, 186 ss., format B5, oprawa broszurowa

Zaburzenia autystyczne należą do najpoważniejszych nieprawidłowości rozwojowych. Pomimo wieloletnich badań nadal nie odkryto ich jednoznacznych przyczyn, dlatego trudno wyodrębnić jedną linię skutecznych metod terapeutycznych i opracować spójne z nimi formy pracy edukacyjnej. Jest to więc spektrum zaburzeń, które we wszystkich wymiarach prowadzonych analiz stanowią zagadkę i są ogromnym wyzwaniem dla badaczy – nie tylko lekarzy i biologów, ale także psychologów i pedagogów. Monografia ukazuje problematykę autyzmu zarówno w obrębie mikrosystemu rodzinnego, jak i w przestrzeni społecznego funkcjonowania dziecka z ASD – w różnych grupach oraz formach edukacji, czyli w edukacji przedszkolnej, w warunkach szkoły specjalnej, szkoły masowej, a także związane z tym trudności i wyzwania. Interesujące wydaje się również poruszenie zagadnień tworzenia relacji terapeutycznej i rozpoznawania oznak autyzmu, jak też prezentacja przykładów metod i form terapii. Książka może posłużyć budowaniu wiedzy i świadomości osób, które są lub będą odpowiedzialne za edukację dzieci z autyzmem. Publikacja skierowana jest do studentów, ale także do rodziców, dla których jednym z podstawowych problemów, jakie napotykają, opiekując się dziećmi z ASD, jest uzyskanie szybkiej, a przede wszystkim właściwej diagnozy.

MAGDALENA
MAŁACZYŃSKA

„Kiedy od ciszy głowa pęka” GRAŻYNA ŁOBASZEWSKA I STUDENCI KIERUNKU JAZZ I MUZYKA ROZRYWKOWA

Dla studentów artystycznych kierunków przepustką w świat sztuki są występy na scenie. W ten sposób, przed publicznością, dochodzi do konfrontacji teorii z praktyką. Dlatego dla studentów kierunku jazz i muzyka rozrywkowa (Wydział Muzyki UR) niezwykle ważny był koncert w Centrum Sztuki Mościce w Tarnowie, gdzie śpiewała Grażyna Łobaszewska – jedna z najwybitniejszych polskich wokalistek. Artystce towarzyszył Chadek Big Band pod dyrekcją Zbigniewa Jakubka – inicjatora tego wydarzenia.

W tarnowskim CSM koncert (31 marca 2017 r.) rozpoczęli studenci Wydziału Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego, prezentując repertuar Grażyny Łobaszewskiej. Estradowe wykonanie piosenek gwiazdy wieczoru było dla młodych wykonawców nie lada wyzwaniem. Studentki: Maria Feduniewicz, Aleksandra Tocka, Ewa Siembida, Katarzyna Dudzik, Małgorzata Sarata i Karolina Chmiel, wspierane przez instrumentalistów: Piotra Madurę – fortepian, Dawida Kosakowskiego – gitara basowa, Marka Kindrata – gitara oraz Przemysława Kutę – perkusja, zaśpiewały kilka pięknych utworów z bogatego dorobku artystki.

W drugiej części koncertu na scenie wystąpiła Grażyna Łobaszewska, polska wokalistka, kompozytorka i autorka wielu wspaniałych tekstów. Artystka, często porównywana do Arethy Franklin, o której słyszy się:

„najczarniejsza z białych kobiet”, lekko ochrypniętym, nietuzinkowym głosem już na samym początku oczarowała publiczność. Na scenie towarzyszył jej Chadek Big Band, trzynastoosobowa orkiestra, która w 2016 r. powstała z inicjatywy dyrektorki Chełmskiego Domu Kultury – Małgorzaty Paździor-Król. Rolę dyrygenta i kierownika muzycznego projektu powierzono dr. hab. Zbigniewowi Jakubkowi prof. UR, znakomitemu pianistcie, kompozytorowi i aranżerowi.

Tego wieczoru artyści zafundowali słuchaczom ogromną dawkę energii i emocji. Na scenie królowały dawne, nieco zapomniane, choć znane każdemu, największe przeboje Grażyny Łobaszewskiej, m.in.: „Brzydca”, „Czas nas uczy pogody”, „Jednego serca”, „Tyle tego masz”. Wisienką na torcie był utwór „Ołów”, w którym na fortepianie, w mistrzowski sposób, zagrał Zbigniew Jakubek, a emocji i wzruszenia nie zdołała ukryć nawet Grażyna Łobaszewska.

Centrum Sztuki Mościce w Tarnowie jest partnerem Wydziału Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego, koncert ten odbył się w ramach praktyk, w myśl podpisanej jeszcze przed uruchomieniem kierunku umowy o współpracy. Warto podkreślić, że recital Grażyny Łobaszewskiej był dla studentów kierunku jazz i muzyka rozrywkowa świetną okazją do zaprezentowania swych umiejętności. Egzamin zdali celująco, a to jest zapowiedzią realizacji nowych, wielkich projektów.

Fot. M. Małaczyńska

ARTUR
MORDKA

KOSMOS KULISTY. WYSTAWA MALARSTWA PRZEMYSŁAWA POKRYWKI

Zaprezentowana w rzeszowskiej Galerii *To Tu* wystawa malarstwa Przemysława Pokrywki – absolwenta Instytutu Sztuk Pięknych (obecnie Wydziału Sztuki) Uniwersytetu Rzeszowskiego – odsłania kolejny etap artystycznej wędrówki tego malarza, w której uczynił on formę kulistą naoczną dominantą. Wystawa ta jest wszak zatytułowana *Konteksty i wieloznaczności form kulistych*, co pozwala uznać ten rodzaj figury za zasadniczy przedmiot malar-

skich rozstrzygnięć. O ile jednak jego identyfikacja bytowa jest wyraźna, a odbiorca w każdym obrazie rozpoznaje kulę, o tyle identyfikacja wyglądowa jest pełna wieloznaczności. Kula bowiem mieni się wielością wyglądów, które osłabiają jej geometryczny kształt i czynią z niej – jak pisze malarz we wprowadzeniu do katalogu wystawy – bilę do gry, chmurę, planetę, bąbel. Czynią z niej również twór organiczny (obraz *Wykwit*), którego życie toczy się

na płaszczyźnie obrazu swym właściwym rytmem, ożywając wewnątrz geometryczny moduł. Ożywianiu takiemu sprzyja światło – źródło życia i obrazu, które nie tylko oświetla formy kuliste, lecz przede wszystkim wnika w nie, modulując ich powierzchnię i głębię.

Zróznicowanie wyglądowe jest konsekwencją transpozycji kulistego bytu geometrycznego w znak malarski, który rządzi się prawami artystycznymi, nie podlegając tym samym prawom idealnym właściwym dla nauki ścisłej. Taka transpozycja czyni kulę tworem artystycznym i nadaje jej jakości czysto plastyczne: fakturowe, przestrzenne, rysunkowe i kolorystyczne.

To zróznicowanie, czy też wielość możliwych kulistych oblicz, współgra z jednością samego przedstawienia, która ma swoje źródło w rozstrzygnięciach płaszczyznowych. W większości obrazów zostaje zachowany podział płaszczyzny na prostokąty, co w powiązaniu

z formą kuli stabilizuje obraz. Do jego przejrzystości i ładu przyczynia się również zachowanie w kompozycji prostokątów tej samej jakości barwnej o odmiennym jednakże walorze. Podobnie pod względem kolorystycznym tworzone są formy kuliste.

Szczególnym zabiegiem, wzmacniającym jedność obrazów, jest takie ustalenie stosunków przestrzennych między ich elementami, które nie sugeruje iluzyjnego trzeciego wymiaru, lecz tworzy przestrzeń „płaszczyznową”. Formy kuliste oraz pozostałe składniki obrazu zbliżają się zatem do płaszczyzny, wtapiają się w nią i żyją jej życiem.

Wieloznaczność form kulistych jest zatem osiągnięta przez jednoznaczność działania malarskiego i jego rezultatu. Obrazy Przemysława Pokrywki ukazują kosmosy kuliste, które w swych uporządkowanych zestawieniach trwają na płaszczyźnie malarskiej.

EWA
CWANEK-
FLOREK

KONTYNUUJMY NARODOWE I RODZINNE WSPÓŁDZIAŁANIE

Doktor Jakub Forst-Battaglia jest doświadczonym dyplomatą, znawcą tematyki Europy Środkowo-Wschodniej i historykiem. 8 maja br. w Bibliotece Austriackiej (Instytut Filologii Germańskiej UR) wystąpił z wykładem pt. „Austria a Polska. Kalejdoskop stosunków kulturalnych od XVIII do XX wieku”. Wizyta tak znamienitego gościa w Rzeszowie była okazją do rozmowy o rodzinie, polityce i stosunkach austriacko-polskich.

– Ewa Cwanek-Florek: Skąd zainteresowanie Polską u Wiedeńczyka o nazwisku sugerującym włoskie pochodzenie?

– Jakub Forst-Battaglia: Moje nazwisko jest po części niemieckie, po części włoskie – doskonale oddaje zjawisko wielonarodowości dawnej monarchii Habsburgów. Battagliowie pochodzili z Wenecji, a początkiem XIX wieku przenieśli się z Włoch do Lwowa. Z kolei moja mama była rodem ze Lwowa, a ojciec – z Wiednia. Babcia ze strony ojca była Polką ze Lwowa, natomiast dziadek urodził i wychował się w Wiedniu, a jego ojciec – a mój pradziadek – pochodził z Przemyśla. Moi przodkowie mieszkali i pracowali we Lwowie, Przemy-

ślu, Żółkwi, Drohobyczu, Krakowie, Tarnowie, Bochni itd. Osobą bardzo istotną, jeśli chodzi o kwestię moich relacji z Polską, była moja mama – Polka ze Lwowa. Od niej właśnie nauczyłem się języka polskiego, z nią po raz pierwszy – w wieku 13 lat – odwiedziłem Polskę. Jestem jej za to wdzięczny. Rodzina mamy, czyli Nahlikowie, ongiś rodem z czeskich Pardubic, miała dużą świadomość tradycji. Moi wujowie – Stanisław, znany profesor prawa międzynarodowego UJ i Kazimierz – inżynier rolnik też mi wiele przekazali. Pośrednio też wiele zawdzięczam bratu mojej babci, Rogerowi Battaglii, który był ekonomistą i politykiem galicyjskim. Sentyment do dawnych stron rodzinnych udało mi się przekazać córkom, sprzyjały temu ich bliskie związki z babcią. Moja żona wprawdzie nie zna języka polskiego, jest historykiem sztuki, ale bardzo wspiera te tradycyjne już w naszej rodzinie związki z Polską. Ale ważne jest również to, że mam też wśród przodków, jak to bywało w starej Austrii, zasymilowanych przybyszów do Galicji, przeważnie pierwotnie niemieckojęzycznych. W mojej rodzinie jest więc duża tradycja asymilacji, istnienia pomostów kulturalno-etnicznych. Stąd wszędzie, zarówno w Austrii, jak i Polsce, Czechach czy we Włoszech, czuję się „u siebie”.

– Znaną postacią polskiego Wiednia okresu międzywojennego oraz po II wojnie światowej był pana dziadek Otto Forst-Battaglia. Jakim był on człowiekiem z perspektywy wnuka?

– Z dziadkiem mieliśmy bardzo bliskie, serdeczne relacje. Wiele pracował, ale też dużo czasu spędzał ze mną. Bardzo interesował się literaturą i historią Europy Środkowo-Wschodniej. Był znaczącą osobistością, która

wpłynęła mocno na moje zainteresowania, osobowość i wywiera ten wpływ do chwili obecnej. Otto Forst-Battaglia to człowiek o ogromnej wiedzy humanistycznej, autor bardzo licznych pozycji naukowych. Cechowała go umiejętność doskonałego odnajdywania się w obrębie kultur Europy. Wpoił mi szeroki światopogląd oraz tolerancję i zrozumienie dla odmiennych sposobów życia.

– Sława dziadka pomagała, czy przeszkadzała w Pana karierze zawodowej? A może bywało tak, że porównywano Pana do Ottona Forst-Battaglii?

– Trudno powiedzieć. Wybrałem karierę „mieszana” – zająłem się nauką, ale także służyłem w austriackiej dyplomacji – pracowałem na placówkach w sześciu krajach. Duży wpływ na moje decyzje mieli dwaj mężczyźni: dziadek – historyk i ojciec – filolog. Zainteresowania historyczno-polityczne okazały się dla dyplomaty bardzo przydatne. Jestem absolwentem historii i slawistyki. Dziadek znał osobiście wielu pisarzy, sam publikował w trzech językach. Jestem znany jako ja – Jakub Forst-Battaglia, ale w kołach naukowych nazwisko dziadka cieszy się dużym uznaniem. Jest też pamiętany jako ceniony wykładowca Uniwersytetu Wiedeńskiego. Ojciec także był znaną osobistością: tłumacz przy ONZ, agencji atomowej, wykładowca języka polskiego i francuskiego na uniwersytecie. Wpoił we mnie miłość do języka i kultury francuskiej. Dzięki niemu uczęszczałem do Liceum Francuskiego w Wiedniu. Uważam, że dziedzictwo rodzinne jest swego rodzaju wyzwaniem i zobowiązuje do zajmowania się określonymi kwestiami. Misją naszej rodziny jest budowanie mostów: przyczyniamy się do tworzenia międzynarodowego porozumienia, wyjaśniając, w jaki sposób odmienności w obrębie mentalności, historii czy kultury mogą łączyć się we wspólną całość. Jestem spadkobiercą pewnej tradycji, powinienem więc to podtrzymywać.

– Dlaczego warto naukowo zajmować się relacjami polsko-austriackimi, historią tych powiązań?

– Ważne jest, aby powracać do naturalnych więzi istniejących w Europie Środkowej, bo nie ma dla naszych krajów – Austrii, Polski, ale i dalszych – innej alternatywy do owocnej współpracy. Jesteśmy wprawdzie różni, ale należy wyszukiwać te elementy, które nas łączą. Mentalność w tej części Europy jest podobna, komplementarna. Jeśli zaczerpnijemy z zasobów każdego narodu to, co jest najcenniejsze, to okaże się, że wzajemnie się dopełniamy. Europejczycy powinni razem współpracować; czerpać – we wzajemnym poszanowaniu – ze wspólnoty tej części kontynentu. Aby budować przyszłość, potrzebna jest więc świadomość swych korzeni, swej tożsamości. Ale szansa na dobrą przyszłość uwarunkowana jest otwarciem się na odmienną in- nego narodu.

– Bardzo dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Ewa Cwanek-Florek

JAROSŁAW
KINAL

PRZEDSTAWICIELE WYDZIAŁU SOCJOLOGICZNO-HISTORYCZNEGO UR NA STAŻU NA UNIWERSYTECIE IWANA FRANKI WE LWOWIE

W dniach 24–28 kwietnia br. w ramach umowy o współpracy UR z Narodowym Uniwersytetem im. Iwana Franki we Lwowie na stażu przebywało trzech naukowców pracujących na Wydziale Socjologiczno-Historycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego: dr hab. Paweł Grata prof. UR (dziekan Wydziału), dr Jarosław Kinal (prodziekan ds. promocji) oraz dr Hubert Kotarski (zastępca dyrektora Instytutu Socjologii). Celem głównym wyjazdu do Lwowa było poznanie technik i metod dydaktycznych realizowanych w jednym z największych ukraińskich uniwersytetów, doskonalenie własnego warsztatu dydaktycznego dzięki realizacji wykładu oraz nawiązanie indywidualnej współpracy naukowej związanej z organizacją wspólnych konferencji, publikacji oraz projektowania badań naukowych.

Rzeszowscy nauczyciele akademicy spotkali się z profesorami lwowskiej uczelni: m.in. z prof. M. Mal-

skim, prof. J. Prysiazniukiem i prof. J. Pachkovskim. Rozmowy dotyczyły współpracy międzyinstytutowej i międzywydziałowej oraz perspektyw wspólnej współpracy naukowej, w szczególności wymiany informacji naukowej, realizacji wspólnych grantów oraz wymiany wydawnictw i organizacji konferencji. Tematem jednego spotkania była dyskusja o możliwościach udziału naukowców w wydziałowych radach programowych (naukowych) czasopism naukowych.

W trakcie stażu przeprowadzono również wykład „Internal and External PR of Social Institutions” dla studentów i pracowników Uniwersytetu im. Iwana Franki. Dzięki działaniom prof. Pachkovskiego studenci i nauczyciele akademicy poznali naukowy dorobek UR i możliwości studiowania w Rzeszowie na różnych kierunkach i poziomach.

Erasmus+

ALDONA ZIOBRO

O POLSKIM PRAWIE DEBATOWANO NAD TAGIEM

W dniach od 3 do 7 kwietnia 2017 r. mgr Aldona Ziobro z Katedry Instytucji Prawnych i Praw Człowieka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego przebywała na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Lizbonie (Universidade de Lisboa) w ramach programu Erasmus+, który umożliwia wyjazdy pracownikom naukowym do uczelni partnerskich w celu przeprowadzenia zajęć dydaktycznych bądź w celach szkoleniowych. Opiekunem polskiego gościa ze strony portugalskiej był prof. Miguel Rajmundo, specjalista od prawa konstytucyjnego.

Głównym celem pięciodniowego pobytu w Lizbonie było doskonalenie umiejętności i kwalifikacji potrzebnych w pracy dydaktycznej, wymiana doświadczeń oraz poszerzanie wiedzy z zakresu prawa konstytucyjnego

i podstawowych praw człowieka. Pobyt za granicą stworzył możliwości porównania obowiązujących w tym zakresie przepisów w Polsce i w Portugalii.

W Lizbonie uczestniczyłam w wykładach i ćwiczeniach prowadzonych przez znakomitych profesorów specjalizujących się w tematyce podstawowych praw człowieka oraz prawa międzynarodowego z tego zakresu. Podczas seminarium dla studentów studiów magisterskich (z przedmiotu sądownictwo konstytucyjne), na prośbę prof. Alexandre Sousa Pinheiro, przedstawiłam informację o pozycji ustrojowej Trybunału Konstytucyjnego w Polsce oraz kryzysie konstytucyjnym w świetle zasady praworządności, zasady demokratycznego państwa prawa oraz ochrony praw człowieka. Uzupełnieniem tej problematyki był wykład prof. Miguela Rajmundo, który poszerzył wiedzę słuchaczy na temat systemu rządów w Portugalii, konstytucyjnych organów państwowych, sposobów ich powoływania oraz przysługujących im kompetencji. Oddzielnym zagadnieniem była przedstawiona informacja o portugalskim systemie wymiaru sprawiedliwości. Jako ciekawostkę warto odnotować, że wśród słuchaczy wystąpienia nauczyciela akademickiego z Uniwersytetu Rzeszowskiego byli też studenci z Brazylii, którzy jako seminarzyści prof. Rajmundo mieli możliwość porównywania systemów prawnych trzech krajów: Brazylii, Polski i Portugalii.

W ostatnim dniu mojego pobytu w Lizbonie prof. Miguel Rajmundo zorganizował nieformalny lunch z pracownikami wydziału, który był doskonałą okazją do wymiany doświadczeń, do dyskusji na temat konstytucyjnych mechanizmów ustrojowych oraz bieżących wydarzeń politycznych w Polsce i w Portugalii. A po akademickiej debacie starczyło jeszcze czasu na poznanie niezwykle urokliwej Lizbony z charakterystycznymi dla niej żółtymi tramwajami, mostem Vasco da Gama i arabską dzielnicą Alfama.

PIOTR LASEK

Z UR NA ISLANDIĘ

W tym roku w ramach programu Erasmus+ byłem na Uniwersytecie w Akureyri – malowniczym i niewielkim mieście portowym w północnej części Islandii. Akureyri liczy 18 tysięcy mieszkańców i jest ważnym ośrodkiem ekonomicznym. Historycznie największy wpływ na lokalną gospodarkę miało rybołówstwo, ale w ostatnich latach ważną rolę zaczął odgrywać także sektor usługowy, ponieważ Islandia staje się krajem coraz częściej wybieranym przez turystów, zwłaszcza z Chin. Okazuje się również, że Islandia to kraj, do którego bardzo chętnie podróżują Polacy, jesteśmy tam drugą, zaraz po Islandczykach, grupą narodowościową.

W Akureyri zostałem ciepło przyjęty przez koordynatora programu Markusa Meckla. Odbyłem również kilka spotkań ze studentami, w tym ze studentami z Uniwersytetu Rzeszowskiego, którzy przebywali tam w ramach wymiany.

Wyjazd miał charakter interdyscyplinarny, gdyż jego celem było przeprowadzenie zajęć na Wydziale Socjologicznym, co w połączeniu z moimi zainteresowaniami dotyczącymi zagadnień informatycznych spowodowało, że tematyka musiała zostać dostosowana do profilu Wydziału i dotyczyła zastosowań metod sztucznej inteligencji w analizie danych w kontekście nauk humanistycznych. W drodze powrotnej do Polski miałem również spotkania i wykład na Wydziale Informatyki Uniwersytetu w Reykjavíku.

Islandia to ciekawy kraj także dla turystów. Charakterystyczny, kamienisty i porwany lodowcami krajobraz jest zupełnie inny od tego, jaki spotykamy w Polsce. Z uwagi na lokalizację wyspy można stwierdzić, że pogoda jest nieprzewidywalna. Z tego powodu zawsze warto sprawdzać prognozę i poważnie podchodzić do informacji drogowych dotyczących zakazu poruszania się.

LUCYNA KUSTRA

Z ERASMUSEM MOŻNĄ WYJECHAĆ NA UKRAINĘ

Doświadczenie i sukcesy programu Erasmus+ są wykorzystywane także we współpracy z ukraińskimi uczelniami, a stało się to możliwe po przyjęciu projektu, dzięki któremu w roku akademickim 2016/2017 Uniwersytet Rzeszowski realizuje wspólne zadania z 12 uczelniami z wschodniej granicy.

Umowy z UR podpisały:

- Narodowy Uniwersytet im. Ivana Franki we Lwowie,
- Politechnika Lwowska,
- Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny w Drohobyczu,
- Narodowy Uniwersytet im. Jurija Fedkowycza w Czerniowcach,
- Tarnopolski Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny,
- Narodowy Uniwersytet Przykarpacki w Iwanofrankowsku,
- Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie,
- Akademia Statystyki, Rachunkowości i Audytu w Kijowie,
- Uniwersytet Dniepropietrowski im. Alfreda Nobla,
- Narodowy Uniwersytet im. I.I. Miecznikowa w Odessie,
- Państwowy Żytomierski Instytut Pielęgniarstwa im. Iwana Franki,
- Instytut Agrotechniczny w Bereżanach.

Dzięki temu projektowi w semestrze letnim br. gościemy na naszym uniwersytecie 4 studentów (studiują informatykę, filologię angielską, pielęgniarstwo i biologię), 5 nauczycieli akademickich, których zadaniem jest przeprowadzenie po 8 godzin zajęć dydaktycznych (2 na Wydziale Ekonomii oraz po 1 na Wydziałach: Matematyczno-Przyrodniczym, Pedagogicznym i Filologicznym), 2 pracowników ukraińskich uczelni, którzy przyjechali na szkolenie do Działu Współpracy z Zagranicą oraz na Wydział Ekonomii.

Dotychczas z Uniwersytetu Rzeszowskiego – w ramach programu Erasmus+ Ukraina – wyjechało w celach dydaktycznych i szkoleniowych 4 nauczycieli akademickich.

Szczegółowe informacje o projekcie znajdują się na stronie: <http://www.ur.edu.pl/en/university/erasmus-plus-with-ukraine/info>

MACIEJ KLUZ

PROGRAM CEEPUS III NA UNIWERSYTECIE RZESZOWSKIM

Środkowoeuropejski program wymiany uniwersyteckiej (CEEPUS) promuje mobilność akademicką w Europie Środkowej, Wschodniej i Południowo-Wschodniej, przyczynia się do integracji europejskiej i podkreśla specyfikę regionalną. Program pozwala na rozwijanie współpracy polskich i zagranicznych uczelni przez sieć akademicką, w ramach której przeprowadzana jest naukowa współpraca w dziedzinie badań i wdrażania mobilności studentów, absolwentów i nauczycieli akademickich. Priorytetem jest rozwój wspólnych programów studiów prowadzących do podwójnych lub wspólnych dyplomów i wspólne zarządzanie badaniami do prac dyplomowych i doktorskich. W ramach programu CEEPUS możliwe są również do zrealizowania krótkie wizyty studyjne i szkoły letnie, spotkania koordynacyjne i kursy językowe, które uzupełniają współpracę techniczną i naukową między uczelniami partnerskimi. Obecnie w programie aktywnie uczestniczy 14 państw: Albania, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Czechy, Czarnogóra, Chorwacja, Węgry, Macedonia, Mołdawia, Polska, Rumunia, Słowacja, Słowenia i Serbia. Od 2009 roku w program jest zaangażowany również Uniwersytet w Prisztinie (Kosowo).

Za realizację zadań i celów programu CEEPUS odpowiada Wspólny Komitet Ministrów (Joint Committee of Ministers), w skład którego wchodzi również polski minister nauki i szkolnictwa wyższego. Podczas posiedzenia XVI Wspólnego Komitetu Ministrów Programu CEEPUS II w Budwie w dniu 25 marca 2010 r. zostało podpisane Porozumienie CEEPUS III (ratyfikowane 20.01.2011 r. Dz.U. 2011, nr 52, poz. 266), a minister nauki i szkolnictwa wyższego RP został wybrany na przewodniczącego Wspólnego Komitetu Ministrów CEEPUS na jednoroczną kadencję. Program CEEPUS jest dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego drugim co do ważności wielostronnym programem współpracy w obszarze szkolnictwa wyższego (po programie ERASMUS+). Po stronie polskiej jest on postrzegany równocześnie jako bardzo ważne narzędzie do realizacji celów Deklaracji Bolońskiej oraz budowania Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego i Europejskiej Przestrzeni Badawczej.

Program CEEPUS dzięki staraniom dra Macieja Kluzy – pełnomocnika dziekana ds. Erasmusa i studiów w języku angielskim Wydziału Biologiczno-Rolniczego i koordynatora programu CEEPUS ponownie zaistniał na naszej uczelni. W ubiegłym roku akademickim zostaliśmy przyjęci do sieci w ramach porozumienia CEEPUS III, która obecnie jest koordynowana przez Słowacki Uniwersytet Rolniczy w Nitrze – przez prof. dra hab. inż. Miroslava Kacániová. Skupia ona 22 uniwersytety.

W ramach tego programu w roku akad. 2016/2017 na naszym uniwersytecie przyznano 8 krótkich 5-dniowych staży naukowych: 4 dla studentów oraz 4 dla nauczycieli akademickich, gościmy również – na miesięcznych stażach – 2 zagranicznych nauczycieli. Serdecznie zachęcam do skorzystania z oferty programu CEEPUS. Szczegółowe informacje na stronie internetowej <http://buwiwm.edu.pl/ceepus/>.

W ramach programu CEEPUS III wspólne zadania realizują 22 uniwersytety:

BOKU – University of Natural Resources and Life Sciences, Vienna, University of Zagreb, J.J. Strossmayer University in Osijek, University of Ostrava, Tomas Bata University in Zlín, University of Debrecen, Szent István University, Szent István University, Pedagogical University of Cracow, University of Rzeszów, University of Technology and Life Sciences in Bydgoszcz, Wrocław University of Environmental and Life Sciences, Warsaw University of Life Sciences, University of Agronomical Sciences and Veterinary Medicine Bucharest, University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine of Cluj-Napoca, University of Oradea, Banat University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine of Timisoara, „Vasile Goldis” Western University of Arad, University of Novi Sad, University of Kragujevac, Slovak University of Agriculture in Nitra.

MONIKA
KLEJNOWSKA

SEMINARIUM NAUKOWE NA WYDZIALE PRAWA I ADMINISTRACJI

Naukowe seminarium na temat „**Postępowanie i resocjalizacja wobec skazanych z zaburzeniami psychicznymi**” (zorganizowane przez Zakład Postępowania Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego) było kolejnym wydarzeniem ważnym zarówno dla osób zawodowo związanych ze stosowaniem prawa, jak i studentów wydziału. W uniwersyteckim spotkaniu wzięli udział m.in. przedstawiciele prokuratury, sądu, adwokatury i rzeszowskiego sądu karnego. Były też władze UR i wydziału: dr hab. **Wojciech Walat** prof. UR – prorektor ds. studenckich i kształcenia oraz dr **Dorota Semków** – prodziekan ds. studiów stacjonarnych i studentów Wydziału Prawa i Administracji. W seminarium licznie uczestniczyli także studenci z kierunku prawa.

Podczas zorganizowanego w dniu 28 lutego 2017 r. spotkania dyskutowano na temat unormowań z zakresu prawa karnego materialnego, procesowego i wykonawczego (z uwzględnieniem zapisów ustawy z 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób) oraz poszukiwano nowych rozwiązań w zakresie polityki kryminalnej wobec skazanych.

W zaprezentowanych referatach, na przykładach z praktyki orzeczniczej, wskazano na problem powrotu do przestępstwa przez ukaranych już sprawców przestępstw seksualnych. Zauważono też, że obecnie coraz częściej w sprawach rozwodowych podnoszona jest przez jedną ze stron kwestia rzekomego molestowania seksualnego małoletnich dzieci rozwodzących się małżonków w celu zapewnienia sobie wyłącznej opieki nad dziećmi czy dokużenia małżonkowi. Przedstawiony został także model oddziaływań terapeutycznych wobec sprawców nadużyć seksualnych, w szczególności rodzaje terapii i struktura programu terapeutycznego. Wskazano na niełatwą rolę biegłych psychiatrów, na których ciąży ogromna odpowiedzialność właściwej diagnozy stanu psychicznego oskarżonego przedstawianej organowi procesowemu.

Istotną częścią seminarium była analiza genezy, charakteru prawnego i istoty środków stosowanych

na podstawie ustawy z 22 listopada 2013 r. dotyczącej sprawców z zaburzeniami psychicznymi i stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób. Dokonano przeglądu udziału prokuratorów w postępowaniach toczących się na podstawie wspomnianej ustawy oraz podkreślono znaczenie udziału prokuratorów w rozprawie oraz w zarządzaniu kontroli operacyjnej dla zrealizowania celów nadzoru prewencyjnego. Zwrócono również uwagę na konstytucyjne aspekty procedury unormowanej w tej ustawie prowadzącej do orzeczenia wobec sprawcy z zaburzeniami psychicznymi środka w postaci umieszczenia w ośrodku zapobiegania zachowaniom dyssocjalnym lub nadzoru prewencyjnego. Podkreślono predeliktulany charakter tych środków. Zwrócono również uwagę na to, że wspomniana ustawa jest wynikiem niedopatrzenia po transformacji ustrojowej w Polsce, której skutkiem była m.in. likwidacja kary śmierci. Pojawiło się zagrożenie ze strony sprawców ciężkich przestępstw, którzy zakończyli odbywanie kary pozbawienia wolności, a wy-

stępują u nich w dalszym ciągu zaburzenia psychiczne sprzyjające powrotowi do przestępstwa. Zaznaczono, że uchwaleniu ustawy towarzyszył, niestety, populizm penalny i nagłośnienie sprawy przez media.

Dla problematyki seminarium istotne znaczenie miało też nawiązanie do unormowań ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz do systemu ochrony zdrowia psychicznego w Polsce. Zauważono, że niedoskonałe są zarówno unormowania ustawowe, jak i funkcjonujący system, który nie spełnia celu prewencyjnego wobec sprawców przestępstw seksualnych.

Po części referatowej seminarium – w dyskusji poruszano jeszcze problemy dotyczące podstaw prawnych stosowania środków wobec sprawców z zaburzeniami psychicznymi, które opierają się w dużej mierze na prognozie kryminalnej, czyli ocenie prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przez sprawcę przestępstwa, na skuteczność terapii wobec sprawców przestępstw z zaburzeniami psychicznymi oraz na specyfikę prowadzenia postępowania i wyrokowania wobec sprawców przestępstw seksualnych.

Fot. Organizatorzy seminarium

KATERYNA
HARPULA
JOLANTA KUR-
KONONOWICZ

„SYBERIA OCZAMI ZESŁANEGO DZIECKA”

31 marca i 1 kwietnia na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się międzynarodowa interdyscyplinarna konferencja naukowa „Syberia oczami zesłanego dziecka” zorganizowana przez Sekcję Sławistyczną Koła Naukowego Rusycystów działającą przy Katedrze Filologii Rosyjskiej. Wydarzenie to zainicjowali znani podróżnicy rzeszowscy: **Łukasz Błażejowski** i **Wojciech Kubala**, którzy opowiadali o trwającej 45 dni wyprawie na Syberię. Konferencja odbywała się pod patronatem honorowym Oddziału IPN w Rzeszowie, którego pracownicy przygotowali wystawę „Sybiracy. Zesłańcy. Deportowani”. Na kilkunastu planszach zaprezentowano fotografie, dokumenty i pamiątki z zesłania. Patronat medialny nad konferencją objęli: TVP 3 Rzeszów, Katolickie Radio Via, Polskie Radio Rzeszów oraz Gazeta Codzienna „Nowiny”.

Syberia interesuje językoznawców, historyków i geografów, stąd wzięła się interdyscyplinarność konferencji, której uczestnikami byli m.in. historycy, badacze literatury, prawnicy, politolodzy, pedagodzy, studenci dziennikarstwa z Polski, Rosji (w tym z Syberii), Ukrainy i Wietnamu. W otwarciu tego wydarzenia uczestniczyli: prof. dr hab. **Marek Koziorowski** – prorektor UR, dr hab. **Zenon Ożóg** prof. UR – dziekan Wydziału Filologicznego, dr hab. **Andrzej Bonusiak** prof. UR – dyrektor Instytutu Historii UR, dr **Małgorzata Dziedzic** – kierownik Katedry Filologii Rosyjskiej, dr **Maria Kossakowska-Maras** – zastępca kierownika KFR oraz dr **Dariusz Iwaneczko** – dyrektor Oddziału IPN w Rzeszowie.

Uczestnikami konferencji byli nauczyciele akademicki z różnych jednostek UR oraz studenci z Kazachstanu, Białorusi i Ukrainy. Na spotkanie licznie przybyli studenci UR, członkowie kół naukowych (kulturoznawców, historyków, podróżników) oraz przyjezdni – studenci z Uniwersytetu Wrocławskiego, Szczecińskiego, Jagiellońskiego, nauczyciele i uczniowie ze szkół rzeszowskich.

W imieniu organizatorów konferencji gości przywitała dr **Jolanta Kur-Kononowicz**, opiekun naukowy Sławistycznego Koła Naukowego. Dr hab. **Andrzej Bonusiak** prof. UR wygłosił referat *Polacy na Syberii*, w którym przedstawił historię zesłań Polaków, począwszy od wieku XVIII, ze szczególnym uwzględnieniem XIX wieku. Profesor przybliżył także postacie wybranych zesłańców syberyjskich, między innymi Aleksandra Czekanowskiego, Jana Czerskiego, Benedykta Dybowskiego i innych, jak również wspominał o Wierszynie – polskiej wsi na Syberii (nad rzeką Idą) założonej w XIX wieku przez polskich zesłańców.

Referaty dotyczące języka, kultury i literatury szeroko rozumianej (obrazy Syberii w literaturze) wygłosili studenci, doktoranci i młodzi pracownicy nauki. Na konferencji licznie wystąpili studenci i absolwenci filologii rosyjskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Zagadnienia konferencji skupiały się w 4 kręgach tematycznych. Pierwszy dotyczył obrazu Syberii w literaturze – prozie i poezji. Studenci z Uniwersytetu Państwowego w Tiumeniu z dalekiej Syberii napisali referaty pod kierunkiem naukowym profesorów: O.W. Trofimo-

Prezydium konferencji (od lewej):
dr Maria Kossakowska-Maras, prof. dr hab. Marek Koziorowski,
dr hab. Andrzej Bonusiak prof. UR oraz dr hab. Zenon Ożóg prof. UR

wej, O.K. Lagunowej i S.A. Komarowa, natomiast pod kierunkiem naukowym profesor W.B. Musij z uniwersytetu w Odessie referaty przygotowały dwie studentki z Wietnamu.

Włodzimierz Korolenko zasłynął w literaturze rosyjskiej jako autor cyklu syberyjskich opowiadań i szkiców, w których odzwierciedlenie znajdują wrażenia, jakie pisarz odniósł w czasie zesłania. Wielu uczestników konferencji sięgnęło po utwory tego właśnie pisarza. Twórczość niemieckiej pisarki Anny Nerkagi mieszkającej na Syberii zainspirowała do napisania referatów na konferencję dwie studentki z uniwersytetu w Tiumeniu.

Drugi krąg tematyczny wystąpień skupiał się wokół zagadnień społecznych, politycznych, historycznych związanych z Syberią.

W trzecim kręgu tematycznym znalazły się nigdzie dotąd niepublikowane relacje indywidualnych zesłańców. Wspomnieniami z zesłania członków swoich rodzin podzielili się m.in. mgr **Janusz Kawa** z Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Rzeszowskiego i **Kateryna Harpula** – prezes Sekcji Sławistycznej Koła Naukowego Rusycystów. Rodzinne wspomnienia okazały się niezwykle cenne i pozostawiły niezatarty ślad w pamięci uczestników konferencji.

Uczestnicząca w rzeszowskiej konferencji **Danuta Zbąszyńska**, kierująca rzeszowskim oddziałem Związ-

ku Sybiraków, mówiła o osobistych przeżyciach w czasie zesłania na Syberię, kiedy była 5-letnim dzieckiem. Wspominała 40-stopniowy mróz, roztopiony śnieg jako jedyny napój do picia podczas podróży pociągiem w bydlęcym wagonie, nieufność i ostrożność w uzewnętrznianiu myśli, ograniczone zaufanie do ludzi.

Zesłana także na Syberię pani **Teodozja Sajczuk** pochodzi z wielodzietnej rodziny. Pamięta, że często była głodna, a nieraz mocno osłabiona z powodu niedożywienia. Autorka książki *Syberyjskie przygody Chmurki*, **Dorota Combrzyńska-Nogała**, zobrazowała syberyjski świat dziecka przedstawiony z punktu widzenia dziecięcej kreatywności, pomysłowości. Bohaterka jej książki zapoznaje czytelnika z ciekawymi zabawami dzieci. Uświadamia, że w dalekiej Syberii dzieci w otoczeniu piękna przyrody potrafiły wspaniale się bawić pomimo braku wymyślnych zabawek. Wystarczyła dziecięca wyobraźnia.

Konferencja „Syberia oczami zesłanego dziecka” i wydarzenia jej towarzyszące uświadomiły uczestnikom, że tematyka Syberii jest bardzo szeroka. Dominuje wyobrażenie Syberii jako krainy niehumanitarnej, naznaczonej udręką i śmiercią, ale bywa ona również postrzegana jako miejsce tajemnicze, fascynujące swym pięknem i urzekające bezkresem.

JĘZYK POPRZEZ PRYZMAT KULTURY I POZNANIA – KONFERENCJA ANGLISTÓW

W dniach 6–7 kwietnia br. Instytut Filologii Angielskiej zorganizował konferencję zatytułowaną „**Culture and Cognition in Language**” (CCL), której celem było stworzenie szerokiego forum do dyskusji na temat języka rozumianego jako odzwierciedlenie funkcji poznawczych oraz norm kulturowych. Gośćmi specjalnymi tej konferencji byli: prof. **Zoltán Kövecses** z Uniwersytetu Eötvös Loránd (Budapeszt) oraz prof. **Henryk Kardela** z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pierwszy z nich jest światowej sławy językoznawcą kognitywnym, a jego książki z zakresu metafory i metonimii wydawane są przez najbardziej renomowane wydawnictwa światowe, takie jak Oxford University Press i Cambridge University Press. Profesor Kövecses na rzeszowską konferencję przygotował wykład na temat swojej nowatorskiej metody analizowania idiomów na przykładzie wyrażen odnoszących się do pojęcia *pieniądze*. Przedstawiona teoria wraz z omówionymi przykładami przybliżyła uczestnikom konferencji najnowsze trendy i kierunki w metodologii językoznawczych badań kognitywnych. Autorem drugiego referatu plenarnego był również wybitny językoznawca, prof. dr hab. Henryk Kardela, kierownik Zakładu Językoznawstwa Kognitywnego na UMCS, stypendysta fundacji Fullbrighta, specjalizujący się w składni, semantyce oraz stylistyce kognitywnej języka angielskiego i polskiego. W swoim wystąpieniu profesor Kardela przedstawił w szerokim kontekście filozoficznym analizę procesu kształtowania się symbolicznego znaczenia jednostek języka formu-licznego, takich jak *wziąć byka za rogi*.

Niewątpliwie to właśnie obecność na Uniwersytecie Rzeszowskim tak znakomitych gości zachęciła do udziału w konferencji sporą liczbę badaczy z zagranicznych ośrodków uniwersyteckich: Uniwersytetu w Preszowie (Słowacja), Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu (Czechy), Trinity College w Dublinie (Irlandia), Uniwersytetu w Hajdarabadzie (Indie), Uniwersytetu Xi'an Jiaotong-Liverpool (Chiny), Uniwersytetu Burapha (Tajlandia) oraz Uniwersytetu w Niszu (Serbia). Polscy uczestnicy reprezentowali Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lu-

Prof. Henryk Kardela w trakcie wygłaszania wykładu plenarnego

belski Jana Pawła II, Uniwersytet Adama Mickiewicza, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, Państwową Wyższą Szkołę Techniczno-Ekonomiczną w Jarosławiu, Politechnikę Rzeszowską i Uniwersytet Rzeszowski.

Po części plenarnej obrady odbywały się w dwóch równoległych sesjach, z których jedna, odnosząca się do ogólnej tematyki konferencji, zawierała referaty z zakresu semantyki kognitywnej, antropologii języka, socjolingwistyki, językoznawstwa kulturowego oraz typologii języków, druga zaś związana była z tegorocznym tematem przewodnim konferencji – zjawiskiem formu-licz-

Prof. Zoltán Kövecses rozmawia z prof. Pavolem Štekauerem i prof. Livią Körtvelyessy

ści w języku. Wygłoszone prezentacje poświęcone były m.in. konceptualizacji poprzez metaforę i metonimie, językowemu obrazowi świata w przysłowiach i idiomach, socjolingwistycznej funkcji slangu, a także kulturowym uwarunkowaniom afektonimów i stereotypów.

Tegoroczne wydarzenie było pierwszym z planowanego cyklu konferencji CCL, które będą odbywać się co dwa lata w Instytucie Filologii Angielskiej i które, mamy nadzieję, staną się forum do wymiany poglądów dla co-

raz liczniejszej rzeszy uczestników. Wymiernym owocem tego wydarzenia oraz towarzyszących mu debat i dyskusji będzie publikacja monografii w serii *Studies in Linguistics, Anglophone Literatures and Cultures* wydawnictwa Peter Lang zaplanowanej na rok 2018.

Już teraz serdecznie zapraszamy na kolejną konferencję CCL w 2019 roku.

Fot. Organizatorzy konferencji

Dyskusja w czasie przerwy kawowej

LIDIA BRODOWSKI
DAGMARA KUŹNIAR-
-KWIATEK

V KONFERENCJA PRAWA I TECHNOLOGII LOTNICZYCH ORAZ KOSMICZNYCH

Konferencja została zorganizowana przez Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA-Rzeszów i Europejskie Stowarzyszenie Studentów Lotnictwa EuroAVIA Rzeszów. Stanowiła część projektu „Konferencja Lotnicza 2017”, który składał się z warsztatów naukowych związanych z tematyką prawa lotniczego i kosmicznego oraz warsztatów przeznaczonych dla studentów kierunków technicznych związanych z lotnictwem i kosmonautyką, a także V edycji konferencji. Celem wydarzenia było przedstawienie oraz upowszechnienie wyników badań naukowych nad aktualnymi problemami prawa lotniczego i kosmicznego. Uczestniczyli w niej reprezentanci krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych (McGill University Montreal, University of London), Oddziału Rzeszowskiego Polskiej Agencji

Kosmicznej, Urzędu Patentowego, kancelarii adwokackich i radców prawnych. Uroczystego otwarcia konferencji dokonali: prof. dr hab. Sylwester Czopek – rektor UR oraz dr hab. Elżbieta Dynia prof. UR – kierownik Zakładu Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji.

Obrady konferencji zostały podzielone na 4 sesje naukowe i trwały 2 dni. Prelegenci koncentrowali swoje wystąpienia wokół tematów związanych z prawnymi aspektami przestrzeni kosmicznej, bezpieczeństwem ruchu lotniczego i kosmicznego, przesłanek odpowiedzialności, ochrony środowiska i prawa konkurencji w sektorze lotniczym i kosmicznym, bezzałogowych statków powietrznych oraz technologii lotniczych i kosmicznych.

Analizowano zagadnienia: roli i zakresu oględzin wraku samolotu i jego elementów jako kluczowego do wodu w postępowaniu związanym z wypadkiem lotni-

czym (dr inż. Robert Konieczka), implementacji koncepcji nowych metod nawigacji, technologii satelitarnych minimalizujących zagrożenia w ruchu lotniczym, certyfikacji urządzeń w branży lotniczej, systemów wspomagających nawigację lotniczą i kwestii odpowiedzialności za ich działanie (dr hab. inż. Andrzej Fellner) oraz roli Polski w kształtowaniu fundamentów prawa lotniczego i jej aktywności w dziedzinie rozwijania międzynarodowego prawa lotniczego (dr hab. Małgorzata Polkowska).

Podnoszono kwestie związane z metodami ochrony innowacyjności w przemyśle lotniczym, problematyką prawa własności przemysłowej w przemyśle lotniczym (mecenas Sylwia Wit vel Wilk) i przestrzeni kosmicznej (Agnieszka Anusz) oraz metodami wykrywania obiektów okołozemskich i zapobiegania płynącym z tego tytułu zagrożeniom (prof. dr hab. Piotr Wolański).

Wystąpienia Marii Manoli, mgr Barbary Skardzińskiej oraz mgr. inż. Wojciecha Gołąbka koncentrowały uwagę uczestników konferencji wokół zagadnień prawnych aspektów eksploatacji zasobów naturalnych przestrzeni kosmicznej, wpływu przedsiębiorstw prywatnych na kształtowanie norm prawa kosmicznego i obszarów zastosowania metali ziem rzadkich.

Problematykę zasad i mechanizmów ochrony własności intelektualnej w aspekcie wykorzystywania przestrzeni kosmicznej przedstawił prof. zw. dr hab. Leonard Łukaszuk.

O cywilnoprawnych aspektach wykorzystywania w grach komputerowych i symulatorach lotu znaków towarowych i wzorów przemysłowych należących do przewoźników lotniczych mówił dr Kamil Szpyt.

Prelegenci wskazywali także na różne aspekty charakteru przestrzeni kosmicznej, możliwości jej wojskowego wykorzystywania, prawnych aspektów ubezpieczeń lotniczych oraz zakresu i przesłanek odpowiedzialności cywilnej w prawie lotniczym (dr Ryszard Lubas i mgr Krystyna Marut).

Problematykę prawnych zasad bezpieczeństwa w ruchu lotniczym i kosmicznym, zagrożeń bezpieczeństwa operacji lotniczych i kosmicznych, odpowiedzialności za

szkody wyrządzone przez obiekty kosmiczne oraz postulatów rozwiązań prawnych w tym zakresie poruszali mgr Maciej Piotrowski, mgr Ksawery Garapich i dr hab. Elżbieta Dynia prof. UR.

Kwestie związane z konsolidacją linii lotniczych i uczciwą konkurencją na rynku lotniczym przedstawił w swoim wystąpieniu prof. dr Steven Truxal.

Analiza zagadnień związanych z elementami umowy przewozu lotniczego, kolejności realizacji poszczególnych odcinków podróży i polityki przewoźników lotniczych w przypadku opuszczenia przez pasażera niektórych jej etapów była treścią wystąpienia dr Marka Stusia.

Głównym przedmiotem obrad ostatniej sesji konferencji była problematyka bezpilotowych statków powietrznych, skoncentrowana wokół ich technologii (dr inż. Tomasz Balcerzak), wspomaganego sterowania i zakresu automatyzacji (dr inż. Piotr Cieciniński i Jacek Pieniążek) oraz możliwości i zakresu bojowego wykorzystania (mgr Stanisław Ludwikowski), w trakcie których zwracano uwagę na konieczność regulacji jednolitej procedury zarządzania ruchem powietrznym bezzałogowych statków powietrznych.

Zorganizowana w Rzeszowie (w dniach 25–26 kwietnia 2017 roku) konferencja zgromadziła zarówno teoretyków, jak i praktyków prawa lotniczego i kosmicznego. Wystąpienia jej uczestników obejmujące szeroki zakres zagadnień, a następnie gorące dyskusje prowadzone zarówno w ramach poszczególnych sesji, jak i w kulisach ukazały aktualne problemy prawa lotniczego i kosmicznego oraz obszary, w których należy podjąć działania legislacyjne dla zniwelowania luk czy dostosowania prawa do praktyki.

Podsumowania konferencji dokonała dr hab. Elżbieta Dynia prof. UR – kierownik Zakładu Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego WPIA Uniwersytetu Rzeszowskiego, dziękując uczestnikom za obecność, a prelegentom za przygotowanie referatów. Konferencja potwierdziła też praktyczne aspekty współpracy naukowców z UR z Politechniką Rzeszowską.

Fot. Organizatorzy konferencji

JAKIE SĄ SPOŁECZNE I ETYCZNE SKUTKI PRZEMIAN?

5 maja br. w sali Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się czwarta międzynarodowa konferencja naukowa z cyklu „Społeczne i etyczne wymiary przemian” zorganizowana przez Instytut Socjologii UR we współpracy z uniwersytetami w Godollo (Węgry) oraz Oradei (Rumunia). Konferencję otworzył dr hab. **Józef Cebulski** prof. UR – prorektor Uniwersytetu Rzeszowskiego ds. infrastruktury i współpracy z gospodarką. Uczestników konferencji powitali także: dr hab. **Witold Jedynak** prof. UR – dyrektor Instytutu Socjologii UR oraz dr **Jarosław Kinal** – prodekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego. Podczas konferencji wysłuchano 34

wystąpień – 17 przygotowanych przez naukowców z Polski oraz 17 z trzech ośrodków zagranicznych (Uniwersytet św. Stefana w Godollo, Uniwersytet Lwowski oraz Uniwersytet Oradejski). Prelegenci poruszyli tematykę związaną z socjologią miasta i wsi, socjologią pracy, socjologią obszarów wiejskich, komunikacją społeczną, stosunkami międzynarodowymi, społecznymi aspektami medycyny oraz pracą socjalną. Cennym elementem konferencji była ożywiona dyskusja naukowa, w tym dotycząca współpracy m.in. na kanwie idei Uniwersytetu Karpackiego oraz integracji naukowców z czterech krajów europejskich.

Fot. M. Świąćicki

MAREK ZIN

OD TRADYCJI DO NOWOCZESNOŚCI W ŻYWNOCI I ŻYWIENIU

Żywność człowieka jest dynamicznie rozwijającą się dziedziną wiedzy, a społeczna ranga tej dyscypliny nauki jest wysoka. W dużym zakresie determinuje rozwój cywilizacyjny oraz decyduje o stanie zdrowia i rozwoju społeczeństwa. Dotyczy to zarówno grup ludzi żyjących w krajach o dobrze rozwiniętej gospodarce żywnościowej, jak i społeczeństw żyjących w ubóstwie, którym należy zapewnić podstawowe warunki żywnościowe, aby nie cierpiały głodu i chorób na tle niedoborów pokarmowych. W związku z tym prowadzenie badań na ten temat jest koniecznością, a publikowanie ich wręcz obowiązkiem. Mając to na uwadze, Katedra Przetwórstwa i Towaroznawstwa Rolniczego razem ze Stowarzyszeniem Naukowo-Technicznym NOT Oddział Wojewódzki w Rzeszowie zorganizowała 19 maja 2017 roku (pod patronatem Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego i Dziekana Wydziału Biologiczno-Rolniczego) konferencję na temat „Od tradycji do nowoczesności w żywności i żywieniu” w nowoczesnym Zakładzie Mięsnym „Smak Górno”. Zainteresowanie tą tematyką było bardzo duże, w spotkaniu uczestniczyli nie tylko pracownicy uczelni, ale również prezesi technolodzy z różnych zakładów spożywczych województwa podkarpackiego oraz członkowie Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego.

Podczas obrad przedstawiono plenarne wykłady oraz doniesienia w postaci posterów, które informowały o kierunkach badań prowadzonych przez pracowników Katedry Przetwórstwa i Towaroznawstwa Rolniczego. Spotkanie w Górnie było też okazją do prezentacji różnych produktów spożywczych, a głównie wędlin wyprodukowanych przez Zakład Mięsny „Smak Górno” oraz produktów mlecznych przygotowanych przez Spółdzielnię Mleczarską w Trzebownisku i Jasienicy Rosielnej.

Katedra Przetwórstwa i Towaroznawstwa Rolniczego prowadzi zajęcia dydaktyczne w ramach kilku przedmiotów związanych z oceną surowców spożywczych oraz gotowych produktów kulinarnych. W tym kierunku specjalizowali się od kilkunastu lat pracujący tam nauczyciele akademicy, prowadząc szeroko zakrojone badania w różnych dziedzinach związanych z produkcją żywności oraz żywieniem człowieka. Są też autorami kilku podręczników akademickich. Efektem systematycznie prowadzonych badań jest również ogromna liczba publikacji naukowych oraz artykułów popularno-naukowych.

Podczas zajęć studenci Wydziału Biologiczno-Rolniczego poznają metody badania jakości produktów spożywczych, określają wartość użytkową surowców oraz czynniki decydujące o ich składzie chemicznym i zmianach zachodzących podczas różnych procesów techno-

logicznych. Obecnie jakość ta jest również uzależniona od warunków produkcji surowców, metod utrwalania, użytych dodatków podczas przetwarzania oraz magazynowania. Zadania te realizowane są z wykorzystaniem doskonale wyposażonej bazy dydaktycznej (hala produkcyjna, laboratoria do badania jakości mięsa oraz duża ilość pomocy naukowych). Ponadto współpraca z wieloma zakładami przetwórstwa spożywczego pozwala studentom nie tylko na poszerzenie wiadomości praktycznych, ale również na udział w praktykach i stażach zawodowych. Przy Katedrze aktywnie działa także Studenckie Koło Naukowe Oceny i Przetwórstwa Żywności „Kabanosik”.

Treści teoretyczne i praktyczne przekazane na zajęciach pozwalają na wykorzystanie ich w przyszłej pracy zawodowej. Ponieważ technologia żywności jest nauką bardzo obszerną i musi być ciągle pogłębianą i poszerzania o najnowsze doniesienia naukowe, a następnie przekazywana nie tylko studentom, ale również technologom przemysłu spożywczego, stąd inicjatywa częstych konferencji organizowanych w różnych zakładach Podkarpacia. To zbliża studentów do miejsc przyszłej pracy, a pracującym tam pozwala na poznanie osiągnięć naukowców z Katedry Przetwórstwa i Towaroznawstwa Rolniczego.

Fot. J. Mroczek

JOANNA KOSTECKA

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA EDUKATORÓW

Przestrzeń obszarów wiejskich całej Europy stanowi nie do przecenienia bogactwo i decyduje o dobrostanie społeczeństw. Obszary wiejskie są ważne nie tylko z powodu produkcji żywności, ale także stanowią strategiczne zasoby różnorodności biologicznej, której wykorzystywanie musi przebiegać zgodnie z prawami zrównoważonego rozwoju. Ten fakt powinien być rozumiany i akceptowany zarówno przez mieszkańców tych obszarów, jak i ludzi pośrednio związanych z tymi terenami. Wymaga to stałych działań edukacyjnych.

O tym, jak organizować edukację dla różnych grup społecznych, wiekowych i zawodowych, dyskutowali uczestnicy kolejnej międzynarodowej konferencji „Rural Environment. Education. Personality”, która w tym roku była zorganizowana na Uniwersytecie Rolniczym w Jelgawie (Łotwa) w dniach 12–13 maja. Przyjechali uczestnicy z 8 krajów: Czech, Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Turcji, Słowacji i Polski. Prezentowano referaty analizujące sposoby przekazywania trwałej wiedzy, a zarazem prezentujące zestawy zagadnień ważnych dla mieszkańców wsi.

Od lewej: prof. dr hab. Joanna Kostecka i mgr Maria Cyrankowska (obie z UR) oraz prof. Vija Dislere (z Latvia University of Agriculture), organizatorka spotkania

Polskę reprezentowali uczestnicy z 3 uczelni: Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Uczestniczki z Wydziału Biologiczno-Rolniczego UR prezentowały badania nad gotowością studentów rolnictwa do wdrażania innowacji promujących spalanie przekształcania zasobów przyrody na obszarach wiejskich Podkarpacia.

Podczas konferencji, niezależnie od naukowych efektów, nawiązano nowe znajomości, które już niebawem zaowocują korzystną wymianą studentów i współpracą między nauczycielami akademickimi badającymi zagadnienia zrównoważonego rozwoju.

W środku stoją od lewej: Hartwig Zillmer z Towarzystwa Niemiecko-Polskiego w Hamburgu i prezes Towarzystwa Polsko-Niemieckiego w Rzeszowie dr Sławomir Schultis

WOJCIECH FURMAN

ENERGIA I OCHRONA KLIMATU. POLSKO-NIEMIECKO-UKRAIŃSKI KONGRES W RZESZOWIE

Hartwig Zillmer z Towarzystwa Niemiecko-Polskiego w Hamburgu ma rozwichrzony włosy i zapal w oczach. Dla znajomych „Hatschi” z zawodu jest nauczycielem, a z pasji pozytywnie zakręconym ekologiem. To on wymyślił ten kongres, a potem oba towarzystwa – niemiecko-polskie z Hamburga i polsko-niemieckie z Rzeszowa – wspólnie zabiegały o kompetentnych uczestników oraz o pozyskanie finansowego wsparcia.

W czwartkowy wieczór 18 maja w dużej auli nowego budynku Uniwersytetu Rzeszowskiego Hatschi mógł powiedzieć: „Udało się, zaczynamy!” Na kongres przyjechała blisko setka uczestników z Niemiec, Polski, Ukrainy, a nawet z Białorusi. Od razu zabrzmiały najważniejsze pytania: Niemcy rezygnują z energii atomowej, ale dlaczego ma to tak drogo kosztować? Czy Polska zbuduje elektrownię atomową na Pomorzu? Czy Ukraina korzysta z odnawialnych źródeł energii? Jak skłonić ludzi do oszczędzania energii? Czy w przypadku zakłócenia dostaw energii możemy liczyć na pomoc sąsiednich krajów?

Jest przywilejem amatorów, że mogą stawiać wszelkie pytania. Następnego dnia okazało się, że wśród uczestników kongresu byli też specjaliści. Dr Jolanta Maj z Ministerstwa Środowiska przedstawiła stan zasobów energetycznych w Polsce. Inżynier Klemens Jagieniak z hamburskiej firmy Envidatec opowiedział o urządzeniach pozwalających monitorować zużycie energii, jakiego jego firma montuje w wielu krajach Europy. O solidarności energetycznej mówił dr Mieczysław Janowski – były poseł do Parlamentu Europejskiego.

Podczas dyskusji, jaka wywiązała się po jego wystąpieniu, padła też ważna informacja: budowa elektrowni atomowej na Pomorzu jest wprawdzie gotowa do rozpoczęcia, ale decyzja nie zapadła i przygotowania pozostają zamrożone.

Większość uczestników kongresu mogła opowiedzieć o swoich działaniach na rzecz oszczędzania energii. Na przykład w szkołach Hamburga od lat prowadzony jest konkurs na rowerzystę roku. Segregowanie śmieci, świadomie mniejsza liczba odbitek ksero czy dwa przyciski w spłuczce klozetowej stały się tam czymś zwyczajnym. Na Podkarpaciu od 2011 roku działa klastr energii odnawialnej łączący przedsiębiorców, inwestorów i jednostki badawczo-rozwojowe. Wśród 83 członków klastra, oprócz firm i uczelni, są też szkoły i jednostki samorządu terytorialnego. Świadczy to o dużym zainteresowaniu, lecz pozwala także dostrzec i artyku-

łować przeszkody w korzystaniu z energii odnawialnej. – Największą trudnością w rozwijaniu energetyki ze źródeł odnawialnych w Polsce jest brak stabilnego prawa – stwierdził podczas kongresu dr Grzegorz Wisz, prezes zarządu podkarpackiego klastra. Dane Eurostatu (z 2015 r.) wskazują na różnice między krajami, których przedstawiciele byli na rzeszowskim kongresie. Udział energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych wyniósł 14,6% w Niemczech i 11,8% w Polsce. W Eurostacie brak danych z Białorusi i Ukrainy. W dyskusjach podczas kongresu można było tylko usłyszeć szacunki, że na Białorusi ten udział wynosi 5%, a na Ukrainie 0,5%.

Widoczną grupę wśród uczestników kongresu stanowili przedstawiciele czterech różnych Kościołów: ewangelickiego, greckokatolickiego, rzymskokatolickiego oraz prawosławnego. Wśród tych ostatnich uważny obserwator mógł dostrzec reprezentantów patriarchatu moskiewskiego z Białorusi oraz patriarchatu kijowskiego z Ukrainy. Ten udział osób duchownych i świeckich zaangażowanych w ekologiczne działania Kościołów uzasadnił krótko dr Aleksander Bokotej z Ukrainy, mówiąc: – W moim kraju Kościołom ufa 60% ludności, a politykom tylko 6%. Dlatego tu jesteśmy.

Ojciec Roman Romanowicz z Ukrainy wystąpił w czarnej bluzie ozdobionej ludowym haftem. Pokazał fotografie z akcji ekumenicznej, podczas której chrześcijanie i wyznawcy islamu wspólnie sadzili drzewa. Inni mówili o ścieżkach ekologicznych zakładanych w pobliżu budynków sakralnych oraz o staraniach, aby w programie katechezy znalazła się problematyka ekologiczna. Odwoływano się przy tym zarówno do biblijnej Księgi Rodzaju („wziął więc Pan Bóg człowieka i dał mu odpo-

cząć w ogrodzie Eden, aby go uprawiał i strzegł”), do nauczania cerkwi prawosławnej, jak też do encykliki „Laudato si” papieża Franciszka („zło, jakie wyrządza my nieodpowiedzialnym wykorzystywaniem i rabunkową eksploatacją dóbr”).

O tym, że działania ekologiczne wcale nie muszą być nudne, przekonywał ksiądz Piotr Potyrała z Caritas diecezji rzeszowskiej. Centrum Promocji Natura 2000, jakie Caritas prowadzi w Budach Głogowskich koło Rzeszowa, przeznaczone jest dla ludzi w każdym wieku i oferuje takie programy, jak Apteka Natury, Kuchnia Natury czy też Klub Tropicielela Natury.

Pastor Jan Christensen, reprezentujący Kościół ewangelicki północnych Niemiec, nawiązał w swoim wystąpieniu do znanych słów Marcina Lutera: „Nawet gdyby jutro świat miał się skończyć, dzisiaj sadziłbym moją jabłonkę”. Jego zdaniem współczesna wersja tej sentencji mogłaby brzmieć: „Nawet gdyby jutro świat miał się skończyć, dzisiaj montowałbym ogniwo fotowoltaiczne na moim dachu”.

Przebieg kongresu wykazał, jak wielu jest ludzi świadomych ekologicznych zagrożeń, a przy tym ciekawych świata i gotowych na podejmowanie pożytecznych działań. Trzeba im tylko trochę w tym pomóc. Zapewne rozumiał to marszałek województwa podkarpackiego Władysław Ortyl oraz senator do spraw środowiska w rządzie kraju związkowego Hamburga Jens Kerstan. Obaj objęli honorowy patronat nad kongresem. Finansowego wsparcia udzieliła Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Fot. M. Świącicki

Ojciec Roman Romanowicz z Archidiecezji Kijowskiej Ukrainińskiej Cerkwi Greckokatolickiej próbuje trafić na odpowiednie tłumaczenie obrad kongresu

MARTA SAGAN

AKTUALNE PROBLEMY I KIERUNKI ZMIAN PRAWA

Studenci z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego działający w wydziałowych kołach naukowych przygotowali dwudniową III studencko-ekspercką konferencję naukową na temat „Przedsiębiorca w meandrach prawa – aktualne problemy i kierunki zmian”. Celem wydarzenia było wielopłaszczyznowe przedstawienie problemu wzajemnych relacji obowiązujących rozwiązań prawnych i warunków funkcjonowania biznesu w Polsce, którego wynikiem stały się wystąpienia studentów oraz teoretyków i praktyków prawa reprezentujących 12 polskich ośrodków akademickich.

Sesję organizowały koła naukowe: Koło Naukowe Prawa Finansowego i Podatkowego we współpracy z Kołem Prawa Handlowego i Gospodarczego „Amicus Curiae” oraz Kołem Prawa Karnego „Iustitia”.

Wystąpienia w ramach trzech paneli tematycznych obejmowały zagadnienia związane z:

- prawem podatkowym skupiającym się głównie wokół praktycznych aspektów związanych ze zmianami w podatkach dochodowych, wprowadzeniem klauzuli obejścia prawa podatkowego, kwoty wolnej od podatku, reformy administracji i kontroli podatkowej, tzw. „pakietu 100 zmian dla firm”, zmian w zakresie regulacji podatku od towarów i usług, a także w zakresie znaczenia dla ochrony podatnika interpretacji i objaśnień podatkowych;
- prawem gospodarczym, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki zmian w funkcjonowaniu spółek publicznych, zwiększeniu ochrony akcjonariusza mniejszościowego, zintensyfikowaniu transparentności transakcji handlowych oraz prawno-praktycznych zastosowaniach *novum*, jakim jest analiza ryzyka w przepisach dotyczących kontroli przedsiębiorców;
- prawem karno-skarbowym – przedstawione zostały zmiany związane z nowym brzmieniem przestępstwa prania pieniędzy, projektowane zmiany kodeksu karnego dotyczące fałszowania dokumentów (faktur), zmiany kodeksu karnego skarbowego związane z wejściem w życie unijnego kodeksu celnego oraz dotyczące tzw. „znikającego podatnika”, a także problemy karnoprawne na gruncie ustawy o rachunkowości i ustawie o ochronie danych osobowych.

Obrady w sesjach kończyły się pytaniami zadawanymi prelegentom i odpowiedziami uzupełniającymi referaty. Zabierający głos podkreślali także wysoki poziom

merytoryczny wygłoszonych referatów i zainteresowanie słuchaczy prezentowaną tematyką. Dostrzeżono wiele regulacji prawnych, które wymagają zmian wskazanych przez prelegentów jako wnioski *de lege ferenda*. Podczas przygotowanej przez studentów sesji doszło do cennej wymiany poglądów i spostrzeżeń w zakresie problematyki szeroko rozumianego wpływu uregulowań prawnych na prowadzenie działalności gospodarczej, a zwieńczeniem dwudniowego spotkania (w dniach 21–22 marca 2017 r.) będzie monografia naukowa.

Realizacja przedsięwzięcia nie byłaby możliwa bez wsparcia sponsorów oraz partnerów merytorycznych i medialnych, w których gronie znaleźli się: wojewoda podkarpacki, prezydent Rzeszowa, starosta rzeszowski, Okręgowa Rada Adwokacka w Rzeszowie, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Rzeszowie, Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Izba Przemysłowo-Handlowa w Rzeszowie, Kancelaria Adwokacka Stelmach, Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego, Kwadrat-Podkarpacka Przestrzeń Kreatywna, TVP 3 Rzeszów, Gazeta Codzienna „Nowiny” oraz portal nowiny24.pl, Inkubatory Przedsiębiorczości Rzeszów, Biuro Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego, Citybroker’s, Business Center Club, Radio Feniks, a także Hotel Ambasadorski.

Fot. J. Kata

ELŻBIETA
ROKOSZ-PIEJKO

MOJE AMERYKAŃSKIE STUDIOWANIE

W marcu ubiegłego roku Uniwersytet Rzeszowski podpisał umowę o współpracy z amerykańską uczelnią Nazareth College w Rochester w stanie Nowy Jork. Od stycznia br. przebywa tam Małgorzata Dronka – studentka filologii angielskiej UR. W ten sposób zaliczy 6 semestr studiów licencjackich.

– **Jakiego rodzaju miejscem jest Nazareth College? Czy przyjaznym studiowaniu? Jakie są warunki zakwaterowania i wyżywienia?**

– Początkowo uczelnia przytłacza rozmiarem, jej teren wydaje się ogromny. Wszystko jest w jednym miejscu: akademiki, punkty gastronomiczne, boiska, budynki poszczególnych wydziałów, centrum artystyczne, budynek główny, w którym odbywają się wszelakie wydarzenia i rozgrywki sportowe, a także mieszczą się tam basen, siłownia i księgarnia. Ciekawym urozmaicheniem kampusu są tzw. domy gościnne (jest tu dom francuski, hiszpański i włoski), w których odbywają się zajęcia językowe oraz różne wydarzenia związane z krajami, które reprezentują (np. dotyczące kuchni danego kraju). Bardzo praktycznym rozwiązaniem jest połączenie wszystkich obiektów na kampusie tunelami podziemnymi, tak

aby szybko można było przemieścić się z jednego punktu do drugiego, bez potrzeby zakładania ciepłych ubrań albo moknięcia na deszczu.

Rozczarowała mnie kuchnia amerykańska, jakość potraw, łagodnie to ujmując, nie zachwyca. Owszem, jest wiele opcji (fast food, kuchnia włoska, meksykańska i azjatycka, duży wybór warzyw, różne rodzaje mięsa, bar z sałatkami, zupy, płatki, pieczywo, kanapki, jogurty itd.), ale moim zdaniem jedzenie to znaczenie lepiej wygląda, niż smakuje. Zaletą akademickiej gastronomii jest natomiast obecność kilku punktów gastronomicznych na terenie kampusu i ich zróżnicowane godziny otwarcia (pierwsze serwują jedzenie już od 7:30, a ostatnie kończą obsługiwać studentów około północy).

W akademikach mieszka się w pokoju maksymalnie dwuosobowym, dzieląc łazienkę z inną dwójką studentów. Nazareth College to miejsce bardzo przyjazne studiowaniu, większość studentów chętnie odwiedza bibliotekę i laboratoria komputerowe oraz tzw. „study rooms” (salki do nauki), które są bardzo ciekawie urządzone i przytulne. W tej uczelni mocno akcentuje się różnorodność kulturową, dlatego też żaden student nie czuje się tu odseparowany albo dyskryminowany. Byłam tutaj bardzo ciepło przyjęta i praktycznie każdy, kogo

spotkałam, był zainteresowany tym, skąd pochodzę, a reakcja na informację o tym, że z Polski, była bardzo pozytywna.

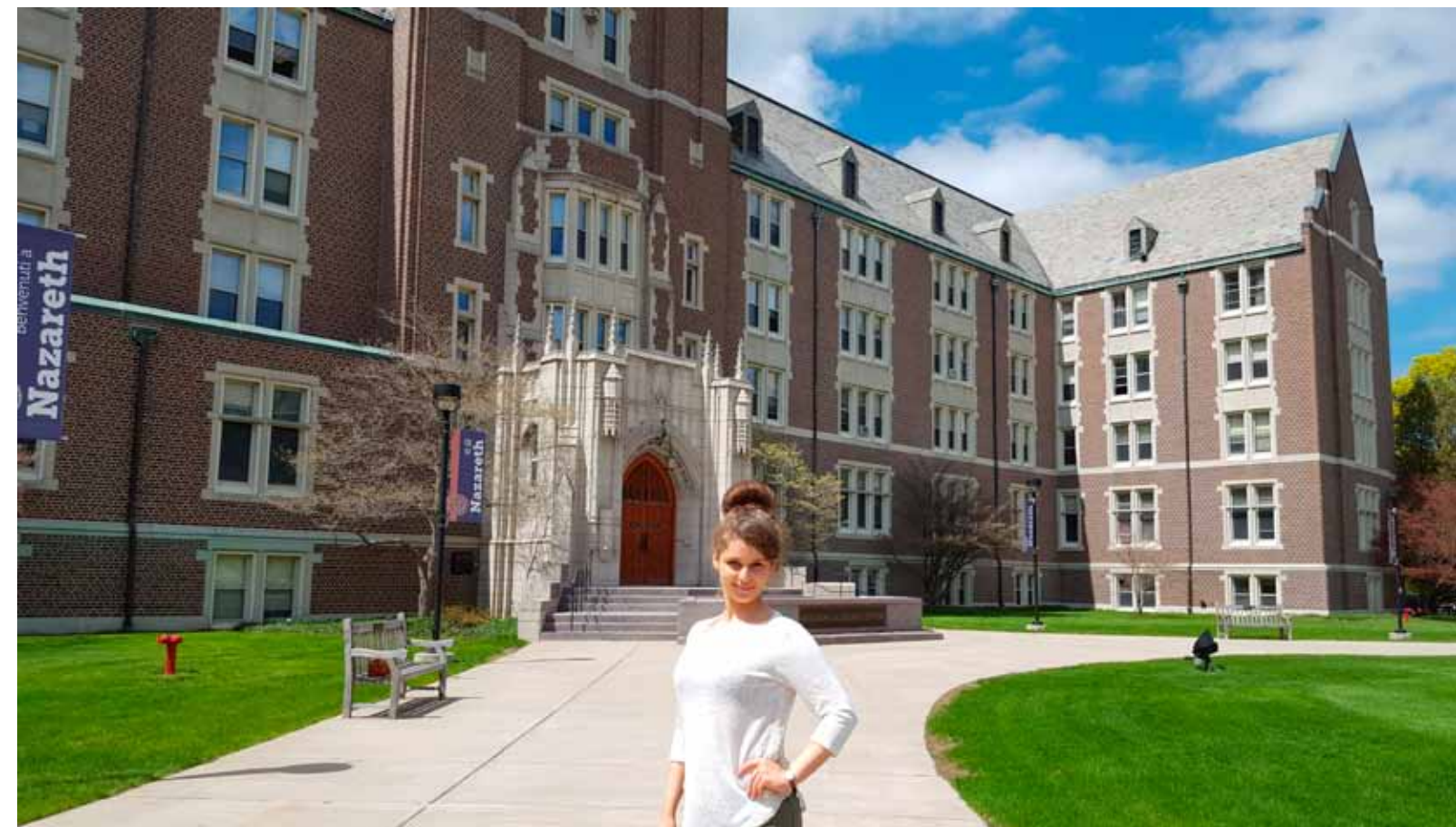
– **Sposób organizacji i prowadzenia zajęć na amerykańskiej uczelni odbiega od tego, do czego przyzwyczajona była Pani studiując w Polsce. Jakie różnice między polskim i amerykańskim systemem studiów uważa Pani za najważniejsze?**

– Początkowo bardzo przytłoczyła mnie liczba wypracowań, esejów i zadań domowych, które musiałam regularnie pisać/odrabiać. Jest tutaj dużo więcej testów i egzaminów (np. z jednego przedmiotu są trzy egzaminy śródsesemestralne, a potem jeszcze egzamin końcowy). Zazwyczaj dostaje się bardzo dużo ocen z jednego kursu (za kilka testów, egzaminów, wypracowań, prezentacji, za uczestnictwo w wydarzeniach społecznych, za projekty, wywiady, ankiety). Konieczna jest regularna praca, ponieważ codziennie trzeba coś robić, a terminy są napięte. Również system oceniania jest inny, ponieważ na ocenę końcową składa się wiele małych cegiełek, nie tak jak w Polsce jedna czy dwie oceny. Z moich obserwacji wynika, że wśród studentów amerykańskich znacznie bardziej niż wśród polskich widoczna jest współpraca i wzajemne wspieranie się, choćby w niewielkim stopniu; studenci tworzą wspólnotę. Są oni też dużo bardziej aktywni podczas zajęć, nie wahają się głośno wypowiadać

swojego zdania. W trakcie studiów na danym kierunku nie ma grup „stałych”, tylko na każdych zajęciach spotyka się innych studentów. Wynika to z elastyczności programu studiów, z tego, że każdy wybiera sobie zestaw zajęć według własnych preferencji. Udogodnieniem jest też to, że nauczyciele umieszczają wszystko na platformie internetowej, a oprócz tego codziennie otrzymujemy dziesiątki e-maili z informacją o wydarzeniach, zadaniach domowych itp.

Zadania domowe wymagają dużo więcej pracy niż w Polsce, czasem trzeba zapoznać się z nowym oprogramowaniem, wykonać projekt graficzny. Ale zawsze można przyjść na konsultację, które tutaj mają mniej formalny charakter niż w Polsce i porozmawiać z nauczycielami dosłownie o wszystkim. Bardzo pomocne jest też centrum sukcesu naukowego, w którym pracuje liczne grono psychologów i doradców zawsze gotowych do pomocy.

Istotną kwestią w Stanach Zjednoczonych jest ochrona własności intelektualnej. Przepisy są tu o wiele bardziej restrykcyjne, a konsekwencje plagiatu bardzo nieprzyjemne. Przed każdym testem nauczyciele podkreślają, że pracujemy zgodnie z tzw. „academic integrity”, czyli umową, która zakazuje ściągania i kopiowania treści. Ostatnią różnicą pomiędzy polskim a amerykańskim systemem studiów, o której chciałabym wspomnieć, jest obecność tzw. „take-home exams”,

czyli egzaminów, które dostaje się „na wynos” i należy uzupełnić w czasie pozalekcyjnym, korzystając z dowolnych materiałów.

Tutaj studenci nie opuszczają zajęć, choć nie zawsze nieobecność jest w jakiś sposób karana. Niektórzy prowadzący są jednak w stanie obniżyć znacznie oceny za przekroczenie limitu nieobecności lub za notoryczne spóźnienia albo nakładać kary w formie dodatkowych zadań.

– Amerykańskie kampusy uniwersyteckie to swiasty same w sobie, w których wiele się dzieje. Co z życia studenckiego Nazareth College uznaliby Pani za najciekawsze?

– Liczba wydarzeń kulturalnych, sportowych i akcji studenckich jest tutaj ogromna. Często trzeba decydować, co wybrać: spektakl teatralny, koncert, grę integracyjną, piknik, czy też jakieś warsztaty. Oprócz tych „rozrywkowych” projektów jest też wiele konferencji, które ułatwiają znalezienie swojej własnej ścieżki kariery. Studenci są też zaangażowani społecznie, włączają się w protesty (np. w tym semestrze protestowano przeciwko wprowadzonemu przez prezydenta Donalda Trumpa zakazowi wjazdu do Stanów Zjednoczonych dla obywateli kilku krajów muzułmańskich). Studenci amerykańscy tworzą różne kluby naukowe (udało mi się włączyć do klubu niemieckiego i hiszpańskiego). Niedawno, jako współorganizatorka, brałam udział w pokazie mody, a takie wydarzenia są zaplanowane z dużą precyzją i zawsze wywierają wrażenie. Jest w nich też sporo amerykańskiej spontaniczności, swoistego „szaleństwa” skutkujących odważnym podejmowaniem nowych wyzwań, bez względu na przeszkody. Bardzo mi się to spodobało.

Prawie każdy amerykański student pracuje, często na terenie kampusu. Wynika to z faktu, że czesne jest

tutaj bardzo wysokie, więc młodzi zaczynają pracować najwcześniej jak się da, co i tak nie zapobiega zaciąganiu kredytów i spłacaniu ich jeszcze po studiach. Moja wiza studencka pozwala na podjęcie pracy na kampusie, więc i ja zatrudniłam się podczas tego semestru w dwóch miejscach: w laboratorium językowym (jako asystentka-laborantka oraz tutor języka niemieckiego), a także w stołówce. Raz na semestr organizowane są minitargi pracy, a także targi praktyk. Wielu studentów podejmuje pracę nieodpłatną, pomagając w okolicznych szkołach lub placówkach zdrowotnych i społecznych. Niektórzy z nich wybierają się na misje do innych stanów lub za granicę jako wolontariusze, aby pomagać potrzebującym.

– Jak odnalazła się Pani wśród młodzieży amerykańskiej? Czy studenci zagraniczni łatwo integrują się ze społecznością studencką, czy też tworzą osobną grupę?

– Nikt z kolegów, z którymi chodzę na zajęcia, nie przeszedł koło mnie obojętnie, prawie wszyscy pytali, skąd pochodzę. Tak się złożyło, że obchodziłam tutaj swoje urodziny i otrzymałam chyba więcej życzeń niż w całym swoim życiu. W weekendy Amerykanie także pytali się zawsze, czy chcę gdzieś wyjść, spędzić miło czas. Byłam też bardzo mile zaskoczona, kiedy kilku studentów zapytało, czy nie chciałabym spędzić z nimi świąt wielkanocnych. Dla Amerykanów wszystko jest zawsze „great”. Codziennie uśmiechnięci pytają, jak się czujesz, zawsze przepuszczają Cię w drzwiach, nie wahają się prawić komplementów, pogratulować sukcesu i cieszyć się Twoim szczęściem. Kiedy masz gorszy moment, to przytulą, pocieszą.

Nazareth College stawia na wielokulturowość i uczestniczy w różnych programach wymiany studenckiej. Dzięki temu poznałam rówieśników z Hiszpanii, Peru, Chile, Kolumbii, Chin, Japonii, Gruzji, Zambii, Arabii Saudyjskiej, Pakistanu, Jamajki, Hondurasu, Puerto Rico, Brazylii, Anglii, Francji, Finlandii, Ukrainy i Włoch. Niektórzy z tych studentów organizowali konferencje na temat swoich krajów i częstowali nas narodowymi specjałami. Kiedy ktoś miał urodziny, to śpiewaliśmy „Sto lat” w wielu językach, porównywaliśmy tradycje i obyczaje z różnych krajów. To tylko jeden z przykładów na to, jak wyjazd tego typu może poszerzać horyzonty i otworzyć na ludzi, na inną kulturę i na nowe doświadczenia. Jestem przekonana, że decyzja o uczestniczeniu w programie wymiany z Nazareth College to jedna z najlepszych, jeśli nie najlepsza, jaką w życiu podjęłam. Jestem bardzo wdzięczna wszystkim, którzy mnie w jej podjęciu wspierali: mojej rodzinie, przyjaciółom i pracownikom UR.

– Bardzo dziękuję za przekazane informacje i trzymam kciuki za zaliczenie wszystkich egzaminów w Nazareth College, a także za bezproblemowe domknięcie formalności na rzeszowskiej uczelni po powrocie do Polski.

Elżbieta Rokosz-Piejko

AGATA
WIDLARZ

OCZYMA NIEWIDOMYCH

Komisja ds. Osób Niepełnosprawnych działająca z ramienia Samorządu Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego w dniu 24 maja 2017 roku zorganizowała wydarzenie „Oczyma niewidomych” towarzyszące V Podkarpackiemu Festiwalowi „KultURalia”. Jego celem było pokazanie i uświadomienie otoczeniu, w jaki sposób osoby pozbawione wzroku radzą sobie z różnymi czynnościami i sytuacjami, którym muszą sprostać na co dzień. Tym razem szczególnie eksponowano problemy niewidomych oraz słabowidzących studentów. Zaproponowane braci studenckiej przeróżne gry i zabawy pozwoliły osobom niemającym kłopotów ze wzrokiem znaleźć się, chociaż na chwilę, „w świecie ciemności”.

W zaproponowane przez Komisję ds. Osób Niepełnosprawnych wydarzenie włączyły się też inne organizacje: Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego, Fundacja „Szansa”, Fundacja „Aktywizacja” i Akademia Sportu „Chikara”, która uświetniła spotkanie pokazem karate przygotowanym i zrealizowanym przez osoby niewidome. Codzienne problemy związane z przygotowaniem posiłku przez osoby słabowidzące pozna-

wali zdrowi studenci, zasłaniając oczy ciemną opaską. Już wykonanie kanapki sprawiało im spore trudności i uczyło praktycznego poznawania tajemników kuchni.

Fot. M. Mika

MACIEJ BROŻYNA
ŁUKASZ GODEK

IV UNIWERSYTECKI STUDENCKI RAJD PIESZY – BIESZCZADY 2017

W dniach 19–21 maja 2017 roku po raz czwarty odbył się studencki rajd pieszy, którego pomysłodawcami byli prof. dr hab. **Aleksander Bobko** oraz znany lekarz i podróżnik prof. dr hab. **Andrzej Urbanik** z Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Organizatorami imprezy – tradycyjnie – byli pracownicy Wydziału Wychowania Fizycznego UR – mgr **Maciej Brożyna** i mgr **Łukasz Godek**.

Pomysłodawcy chcieli wrócić do tradycji i zwyczajów studenckich z lat, w których sami jako brać studencka uczestniczyli w rajdach pieszych. Nie było tam miejsca na komercję i wykwintne posiłki podawane i przygotowywane w hotelach. Nie brakowało natomiast muzyki, śpiewu, tańców i dobrego, prostego jedła, które należało sobie samemu przygotować.

W ubiegłych latach rajd odbywał się w „zimną Zośkę”, przez co pogoda nas nie rozpieszczała i była bardzo zmienna. W tym roku zmieniono termin – przesunięto termin wydarzenia o tydzień, co zaowocowało słońcem

i pięknymi widokami. Nasze „Święto gór” bardzo się udało, dzięki „Bieszczadzkiemu Aniołom”, które czuwały nad nami. W rajdzie wzięło udział 150 studentów i 30 pracowników z 10 wydziałów Uniwersytetu Rzeszowskiego wraz z wolontariuszami i studentami z Biura Osób Niepełnosprawnych. Co roku liczniejsze są grupy wychodzących w górne partie Bieszczadów, co roku wzrasta również zainteresowanie tym akademickim wydarzeniem.

Studenci byli podzieleni na trzy grupy i pokonali wyznaczone trasy: Przeł. Wyżniańska – Bacówka PTTK pod Małą Rawką – Mała Rawka – Wielka Rawka – Mała Rawka – Dział – Wetlina oraz Przeł. Wyżniańska – Schronisko PTTK „Chatka Puchatka” na Połoninie Wetlińskiej – Przeł. M. Orłowicza – Wetlina. Jedna trasa, dodatkowa, prowadziła do Sinych Wirów.

Uczestnicy rajdu mieli także okazję uczestniczyć w koncercie rzeszowskiego zespołu muzycznego „**Blues players**”. A dla spragnionych innej strawy była prawdziwa grochówka bieszczadzka oraz kiełbasa upieczona nad ogniskiem. Ta impreza odbyła się na terenie „Piotrowej Polany” w Wetlinie u słynnego **Niedźwiedzia i jego Syna Tomka z Rodu Ostrowskich**, którym składamy serdeczne podziękowania za gościnę. Dziękujemy także serdecznie prof. dr. hab. **Sylwestrowi Czopkowi** – rektorowi UR oraz dr **Iwonie Tabaczk-Bejster** – pełnomocnikowi rektora ds. osób niepełnosprawnych, którzy wsparli nas finansowo, a bez tej kasy ta impreza nie mogłaby się odbyć. Serdecznie dziękujemy naszym przewodnikom, którzy fachowo, bezpiecznie i profesjonalnie przeprowadzili nas przez bieszczadzkie szlaki.

IV UNIWERSYTECKI STUDENCKI RAJD PIESZY
BIESZCZADY 2017

POD HONOROWY PATRONATEM
ALEKSANDRA BOBKO SENATORA RP
ORAZ
REKTORA UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
DZIEKANA WYDZIAŁU WYCHOWANIA FIZYCZNEGO UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
DZIEKANA WYDZIAŁU MEDYCZNEGO UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
19-21 MAJA 2017 WETLINA

Organizatorzy:
Katedra Elektromedycyny Wydziału Medycznego
Wydział Wychowania Fizycznego, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych

Koszt udziału:
85 zł, z tym: nocleg, przejazd, ubezpieczenie, koncert oraz grill

zapisy: wf.ur.edu.pl

Kontakt, informacje:
Maciej Brożyna: tel. 509-528-761, mail: maxu10@wp.pl
Łukasz Godek: tel. 504-639-969, mail: l.godek@ur.edu.pl
www.wf.ur.edu.pl

piąte miejsca. Piąty był również w tej kategorii **Mateusz Jaskier** (studia licencjackie wf), pływający na dystansie 50 m st. klasycznym, oraz sztafeta 4 x 50 m st. zmiennym (1:47, 85) w składzie: **Kacper Ciepiela, Mateusz Jaskier, Kacper Fara i Krystian Blezień**. W sztafecie wystartowało

17 drużyn i zajęcie piątego miejsca przez reprezentację UR jest też znaczącym sukcesem.

Trenerem i opiekunem reprezentacji UR był mgr **Zbigniew Sarna** – nauczyciel akademicki w CSiR UR.

Fot. K. Górniak i Z. Sarna

IWONA
TABACZEK-
BEJSTER

MATEUSZ JEST NAJLEPSZY

Podczas odbywających się 13 maja 2017 roku II Integracyjnych Mistrzostw Polski AZS w Pływaniu **Mateusz Zięba** – student II roku z Wydziału Prawa i Administracji, reprezentujący Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych oraz Klub Uczelniany AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego, zdobył dwa złote medale na dystansach

25 m i 50 m stylem dowolnym. Opiekunem zawodnika podczas zawodów był mgr **Artur Szymański**. Warto przypomnieć, że Mateusz brał udział w mistrzostwach po raz drugi. Rok wcześniej wywalczył również dwa złote medale.

Gratulujemy serdecznie i czekamy na kolejne sukcesy.

Fot. A. Szymański

ZBIGNIEW
SARNA

SUKCES STUDENTÓW Z WYDZIAŁU WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Spektakularny sukces odnieśli pływacy Uniwersytetu Rzeszowskiego na odbywających się w dniach 21–23 kwietnia br. w Lublinie Akademickich Mistrzostwach Polski w pływaniu. W zawodach startowało 853 zawodników z 76 wyższych uczelni, w tym prawie cała aktualna reprezentacja Polski w pływaniu.

Katarzyna Górniak, studentka naszego Wydziału Wychowania Fizycznego, została akademicką mistrzynią Polski na dystansie 100 m stylem grzbietowym (1,85) oraz akademicką wicemistrzynią Polski na dystansie 50 m st. grzbietowym (27,99) w kategorii open. Do tych wyjątkowych sukcesów (pokonane zostały m.in. przedstawicielki AWF) Katarzyna Górniak dołożyła jeszcze dwa złote medale w kategorii uniwersytetów.

Dobre wyniki uzyskali też studenci: **Kacper Fara** (studia drugiego stopnia wf, zaoczne) startował na dystansie 50 m st. motylkowym, a **Kacper Ciepiela** (studia licencjackie wf, zaoczne) na dystansie 50 m st. grzbietowym. Startowali w finale B open, a w kategorii uniwersytetów zajęli

Gazetę Uniwersytecką wydaje Uniwersytet Rzeszowski za zgodą Rektora.

Autorzy tekstów i współpracownicy nie otrzymują honorariów za publikacje.

Zastrzegamy sobie prawo skracania, adiacji tekstów i zmiany tytułów. Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN 1642-6797

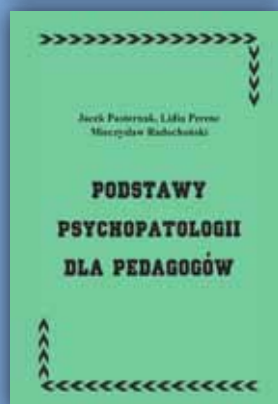
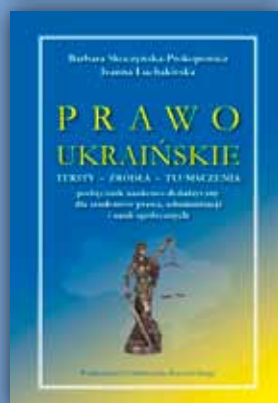
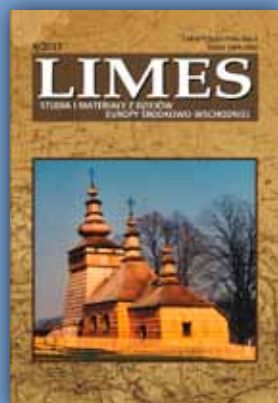
Druk: ZIMOWIT

Adres Redakcji: 35-959 Rzeszów, ul. prof. S. Pigonia 8, tel. 17 872 14 14, gazetaur@ur.edu.pl

Redakcja: inż. Ludwik Borowiec, fot. na okładce: Designed by Onlyyouqj/Freeepik, nakład: 1200 szt.

Nowości WYDAWNICZE

Prezentowane książki można nabywać, składając zamówienie pocztą elektroniczną lub bezpośrednio w Wydawnictwie (pok. 112; ul. prof. S. Pigonia 6, 35-310 Rzeszów).

Wydawnictwo UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO
e-mail: wydaw@ur.edu.pl, <http://wydawnictwo.ur.edu.pl>